LAIKAS

Nr. 255 XII M.

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 636922

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado Concesión Nº 4288
Tarifa Reducida Concesión Nº 4015

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 4 DE ABRIL — BALANDŽIO 4 D. 1960 M.

LIET. BIBLIOT. TARNYBOS DOVAN. 1

Kristaus Prisikėlimo Šventės proga sveikiname visus mielus "Laiko" bendradarbius, platintojus ir skaitytojus, linkėdami visiems daug tyro velykinio džiaugsmo.

"Laiko" Redakcija ir Administracija

Pasaulio Painiava

Artimoji ateitis

Gyvenam ilgai laukiamos *Viršūnių konferencijos* artėjimo ženkle. Neimdami spręsti, kas bus, kas išeis, drįskime teigti, jog maskoliai, remdamiesi savo senų pasisekimų pavyzdžiais, siūlys "pasaulį padalinti tarp Maskvos bei Washingtono": "Amerika — Amerikai, be išimties, nuo Baffino žemės Kanadoje iki Ugnies Žemės Argentinoje bei Chile; Eurazija su Afrika liktų euroazijatams" (Suprask — Maskvai). Geografiškai būtų aišku: Vakarų pusrutulis tektų (laikinai, bet to NESAKOMA) — Vakarams, Rytų pusrutulis — Rytams. Didžrusiams įprasta DALINTI. Jie Maskvos kunigaikščių laikais ėmė iš mūsų pav. Briansko miestą, bet neužmiršo įrašyti sutartin "ir kitus miestus", kad vėliau TEISĖTAI jų galėtų reikalauti sau. Dabar irgi nebus siūloma (spėliotinai) Greenwich'o arba Ferro meridianas, nebus minima Antartika (nes gi tenai yra Argentinos bei Chile sektoriai).

Maskvos carų derybose su Lenkija dėl Ukrainos irgi pasikartojo tas pats DERYBŲ būdas, o imperatorių U. Reikalų ministeris Sazanovas planavo TIK MAŽULĖLĮ prietiltį Bosfore, Rusijos BUTINIAUSIAM SAUGUMUI (autoriui teko dirbti to planavimo smulkmenose).

Vadinas, nėra nieko naujo mūsų šios dienos daromoje prielaidoje.

Bet "ar pavyks?" Reikia tam ruoštis, planuoti; Nikita ruošiasi ir planuoja. Jis nuolat keliauja, kad pats pažintų visur kur padėtį. Ypač, kaip matosi, jį domina Europa ir Azija. Čia jau esame dabartyje.

Dabartis

Nikita keliauja ir kartais LAIMI. Laimėjo INDONEZIJOJE BAZES. (Iš savo karčios praktikos patyrėm KĄ REIŠKIA rusų BAZĖS). Susirūpino padėtimi ir kiti didieji. Gronchi buvo Maskvoje, MacMillan apkeliavo visą Afriką, kurioj "kas mėnuo nauja valstybė gimsta, išsilaisvinimas kunkuliuoja, gyva idėja vaisius neša, kur GABIEJI derlių ima. Eisenhoweris Pietų Ameriką šiauriečiams gelbsti ir iš paskos jo oponentas Stevensonas skrieja. Sakytum, ŽEMĖ DEGA. De Gaulle ir juda, jo sąjungininkas Adenauer nežiūrint amžiaus ir sveikatos nedaboja, per vandenynus skraido. (Iš Vokiečių valdovų pirmas japonus siekia). Matyt dabar nėra laiko sveikatos prižiūrėti. Pramoko valstybių vyrai Maskvos istorijos ir BŪDI.

Trockio planai: Europą Brastoj padalinti su vokiečiais (1918 m.), Ribbentrop-Molotovo paktas (1939 m.), Jalta ir Potsdamas neužmiršti: "Budėk" skamba ausyse šūkis.

Stebėdami praeitį, patyriame, jog Izraelitai dažnai sugeba iš anksto suvogti gręsiantį pavojų. Izraelio Ministeris Pirmininkas, prityręs politikas, gyvenąs Arabų supamoj Tėvynej, irgi juda: vakar buvo Amerikoj, šiandieną Europą lanko, rytoj į Aziją ketina grįžti. Bendram PASAULIO VAIZDUI sudaryti — reikš minga yra jo kelionė. Dar ryškiau suprasime dabartinį VYKSMĄ į praeitį bent truputį pažvelgę.

Iš praeities...

...patyrsim, jog didžrusiams (vadinas, ir maskoliams komunistams) būdingas yra PATVARUMAS veiksmuose, tikslą siekiant. Rusija per šimtmečius jieškojo "LAISVŲJŲ Jūrų". Mūsų laikais jai NEPAVYKO sumindžioti Suomijos, kad po to saugiau siektų skandinavų žemių. Tolimuos Rytuos nesugebėjo MacArthurą apgauti ir pokariniam bičiulystės įkaršty *susatelinti* Japoniją (kaip Europoje Lenkus, Vengrus bei Čekus — Europoje NEBUVO antrojo MacArthuro). Sušlubavo vėliau Korėjos Karas, Indokinai: vis tik PUSIAU sprendimai. Bet per paskutinę Chruščiovo Azijos kelionę pavyko Indonezijoj su bazėm atskirti vandenynus. *Valio — Urra.* Palaukit "tovariščiai" ir nesidžiaukit ten Maskvoj: Ceilone pralaimi marksistai, ir Indija sustodama svyruoja. Keralos valstybė jūsų prarasta, o gi EUROPOJE, šalia jūsiškios GELEŽINĖS uždangos išaugo įspėjantį pavojų ELEKTRONINĖ siena nuo Arktikos ledų pro Norvegiją ir Europos kontinentą iki Turkijos. Dėka tų įrengimų jau po 15 minučių pastėbėto į Vakarus puolimo, gali priešsmūgis įvykti. Jūs, sunaikinimą paruošę, patys dabar esate pavojuje. Kanada jau seniai apsaugota, o jūsų Sibiras — kaip stovi: ar saugus?".

Pastaba. Suvienytos Amerikos Valstybės įrengė patobulintą pakeistą Radarų sistemą — tinklą, leidžiantį "turėti nuolatinį akį" į bet kuriuos lėktuvų arba rakietų judėsius. Visada esti budinčių dalinių, kurie jau po penkiolikos minučių, po gauto įspėjimo, būtų veiksme.

T. Daukantas

Velykinių Švenčių proga Tėvai Marijonai Argentinoje nuoširdžiai sveikina visus lietuvius patriotus, linkėdami visiems gausios Dievo palaimos.

Tėvai Marijonai Argentinoje

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Valdyba, Kristaus Prisikėlimo Šventėje, siunčia nuoširdžius sveikinimus visiems Argentinos lietuviams linkėdami nepailsti bendroje kovoje už Tėvynės laisvę ir lietuvybės išlaikymą išeivijoje.

ALB-nės Valdyba

PRISIKĖLIMO ŠVENTĖ

Artėja Velykos — didžiausia bažnytinė šventė. Mus žavi ir Kalėdos, toji graži šventė, kuri skelbia Kristaus atėjimą į šį pasaulį. Tačiau kas būtų Kalėdos be Velykų?! Jei Kristus nebūtų už mus numiręs ir nebūtų prisikėlęs iš numirusiųjų, tuščias būtų mūsų tikėjimas, kaip sako apaštalas Povilas. Tik per Kristaus kančią, jo mirtį ir garbingą prisikėlimą žmogus pasijuto išvaduotas iš ilgos nuodėmės vergijos, pasijuto vieną kartą tikrai laisvas ir Dievo vaikas. Tamsa, kuri per kelis tūkstančius metus gaubė žemę, pirmąjį Velykų rytą buvo išsklaidyta kėlės Kristus, mirtis krito, Aleliuja! Nuo žmogaus pančiai krito.

Nuo pirmojo Velykų ryto prasidėjo nauja žmonijos istorija, paženklinta dieviškuoju Kristaus krauju. Žmogus tapo Dievo karalystės paveldėtojas, kuriam net angelai galėtų pavydėti. Tačiau visa tai įvyko be mažiausio žmogaus nuopelno. Tik vieno ir amžinojo Dievo gerumas ir begalinė meilė pakėlė nupuolusį žmogų iš bedugnės ir pastatė jį visų savo malonių dalininku. Tai padarė galingos Dievo meilės rankos. Bet norint stovėti toje aukštumoje reikalinga yra pastangų. Tam reikia nekartą su didelėmis audromis kovoti, reikia stipriai Dievo rankos laikytis, kad vėl nenukritus į bedugnę. Tam reikalinga yra nuolatinio budėjimo ir tvirtų pasiryžimų.

Velykų laikas yra gerų pasiryžimų atnaujinimo metas. Lietuvi, broli ir sese, tu privalai toje aukštumoje išsilaikyti, nors ir vėtros siaustų aplinkui. Kitaip veltui būtų svajoti apie gražesnę ateitį. Jeigu tvirtai stovėsi ir laikysies savo didžių pasiryžimų, nebaisūs bus priešai, nebaisi nė pati kova. O jei pajusi, kad priešai puola ir audros aplinkui kaukia, neišsigąsk, prie tavęs yra tas, Kuris tarė: "Nebijokite, nugalėjau pasaulį"!

Ne laikas mums liūdėti. Mūsų vadas yra Kristus, kuris nugalėjo mirtį ir pragaro galybės. Jei tenka ir susiremti su priešais, mūsų pergalė yra užtikrinta. Mūsų vėliava yra kryžius, per kurį pasauliui atėjo išganymo diena. Rikiuokimės po šia pergalės vėliava. Po skausmų ir kovų ateina prisikėlimo rytas.

Ir mus Tėvynė Lietuva, kuri šiandien taip suspausta, sulauks naujos dienos, suskambės laisvės varpai josios vaikams. Kilni ir drąsi tauta niekada nežūna. Būkime tik tai mes toks kilnios tautos verti vaikai. Kilnūs ir drąsūs žmonės visada laimi, nes jiems ateina pagelba iš aukšto. Tebūbna tat, Velykos mums tikrojo atgimimo ir dvasinio atsinaujinimo šventė, teskamba mūsų širdyse galingas Aleliuja.

Redaktorius

TU NEBIJOK...

Tu nebijok, kai kris miškais įšėlę audros,
Ir žvaigždės blėstančios liūdnai mirksės.
Nors paukščiai verks rytojaus nesulaukę,
Tu nebijok, —
Sukursime kartu mes laužą ateities.

Tu nebijok, jei dienos bus pavargę ir sunykę,
Nerasi prieglobsčio nei guodžiančios nakties.
O sunkūs debesys laikys glėbyj didingą kalną,
Tu nebijok,
Nes meilė švelnią ranką mums išties.

VARPAI MINIOJ

Ak, skamba jau varpai senam bažnyčios bokšte:
Širdyj prabunda skausmas nedrąsiai, —
Tiek daug žmonių žmogaus suprasti nebemoka,
Net gėlės vieškelio pakrantėj stebis neramiai.

Ir gaudžia tie varpai liūdnai bažnyčios bokšte:
Norėtum jų maldaut teisybės ir aušros, —
Keleiviai pasiklydo didmiestyj juokų užtroškę,
Nebesupranta nei žalia sodyba jau savų vaikų kalbos.

Varpai pravirksta tam apmirusiam bažnyčios bokšte:
"Skubėkit, žmonės, sugrąžint ramybę prarastą seniai!"
Tačiau... minia vis juokiasi — gyvenimui puotas ji ruošia,
Ir danguje prašvinta saulė taip blankiai...

Varpai dejuoja vienišam bažnyčios bokšte:
Klasta kiekvieną slenkstį peržengia lengvai, —
Giliai krūtinėje kančia jausmus pribloškia...
Daina nutyla vakaro glėbyje amžinai...

Jau neskamba varpai anam bažnyčios bokšte:
Širdyj taip tuščia — ko jieškoti nežinai...
Minia tokia tvirta — galybė jai net pasiduoda, —
Dangus beviltišką nubraukia ašarą lėtai.

ROMA JALOVECKAITĖ-DAPŠIENĖ

Okupuotoje LIETUVOJE

Kova ideologiniame fronte Lietuvos komunistams

(E) Lietuvos komunistų partijos suvažiavime pirmasis sekretorius Sniečkus savo kalbose daug laiko skyrė kovai ideologiniame fronte. Tai, galima sakyti, Lietuvos komunistiniams vadams viena skaudžiausių sričių. Pramonės srityje susilaukė šiokių tokių pasisekimų, šiaip taip, nors ir labai lėtai, išsijudina žemės ūkio gamybą, bet ideologiniame bare — nė iš vietos. Lietuvos gyventojų masėms įdiegti komunistinę ideologiją — nepasiseka ir tiek.

"BURŽUAZINĖS IDEOLOGIJOS, NACIONALIZMO PASIREIŠKIMAI"

Vienas iš svarbiausių praktinių uždavinių šiuo metu anot Sniečkaus esą "kova už naują žmogų su komunistiniais būdo bruožais, kova su kapitalizmo likučiais žmonių sąmonėje,,. Partinė propaganda, pripažįsta Sniečkus, čia esanti lyg bejėgė: ji atitrūkus nuo gyvenimo. Po visasąjunginės kp. centro komiteto nurodymų Lietuvos komunistai "suaktyvino kovą prieš įvairius buržuazinės ideologijos pasireiškimus ir jų skleidėjus". Čia Sniečkus atvirai pripažino. kad Lietuvos komunistai tąją kovą veda — Maskvos nurodymais.

NAUJI PRIEŠAI: NACIONALINIAI KOMUNISTAI

Sniečkus ragino dar labiau galąsti ginklą ir jį nukreipti "tiek prieš tiesioginiuus buržuazinės nacionalistinės ideologijos skleidėjus, kurstančius tautų nesantaiką, panaudojančius nacionalistinius bei religinius prietarus kovai prieš mūsų ideologiją, tiek ir prieš tokius buržuazinės ideologijos skleidėjus, kurie dangstosi apolitiškumo, nacionalinio komunizmo, revizijonismo, kosmopolitizmo skraistėmis". Sniečkus ragina skiepyti jaunimui "gilią neapykantą" visiems tiems pasireiškimams.

Kovai su komunistine ideologija buržuaziniai nacionalistai panaudoją ir religinius prietarus. Tad aktyvios antireliginės propagandos nesą galima susilpninti. Skatina tai propagandai daugiau panaudoti ir grožinę literatūrą bei meną. Nepakankamai stiprinami meninės kūrybos ryšiai su gyvenimu, su dabartimi Aštrios kritikos susilaukė leidyklos. Iš kitos pusės Sniečkus atskleidė ir rusų literatūros antplūdį Lietuvoje: Per ataskaitinį laiką Lietuvoje buvo išleista daugiau kaip 100 rusų klasikų, Rusijos ir kitų "broliškų respublikų kūrinių. O iš viso sovietiniu laku tokių raštų išversta į lietuvių kalbą jau daugiau kaip 900 pavadinimų.

Įspūdžiai nesenai apsilankius Šiauliuose

(E) Vienai iš Lietuvos kilusiai pilietei pernai pavyko gauti leidimą aplankyti gimines Lietuvoje. Ji rašo: "Spalių mėnesį buvau nuvažiavusi į Šiaulius, pas savo brolius. Pasilikau ten dvi savaites. Pasakysiu tiesiog: nepatiko man ten! Aiškus dalykas, kad broliai ir sesuo labai džiaugėsi, kad po dvidešimts metų vėl teko pasimatyti. Bet visas gyvenimo būdas ten man nepatiko. Nieko neliko iš mūs senos Lietuvos ! Daug kas surusėjo ! Krautuvėse kalbama kai kur tik rusų kalba. Krautuvėse kai kur visų pirma aptarnauja rusus, o mūšiškiai turi ramiai laukti eilės. Prekės ! Vienas šlamštas ! Nieko gražaus nėra Gražūs daiktai yra tik dideliuose miestuose! Žmonių apsirengimas pilkas ir menkas. Moterys tik su skarelėmis ant ant galvos, jokios skrybėlaitės neteko pamayti ! Aš pati buvau su ruda skrybėlaite nuvažiavusi, bet brolienė man tuojaus davė skarelę ant galvos, užsidėti, kad neišsiskirčiau nuo kitų moterų. Dažytų lūpų ar nagų niekur neteko pamatyti. Vyresnis brolis — inžinierius — buvo jau po karo nusipirkęs sau automobilį, bet jam dabar atėmė! Prie savo namo jis turi gan didelį sodą. Vieną gražią dieną atėjo ir pasakė, kad čią bus statyba ir atėmė pusę sodo, nepasakydami nei "ačių" nei "atsiprašau"! Ateina, pasiima ir baigta ! Jei kas turi kokį geresnį drabužį, tai slepia, nenorėdami kad kas sužinotų. Ant langų daug kur nėra užuolaidų. Mano brolis man sakė, kad ir pas mus čia Lenkijoje bus taip, kaip Lietuvoje, bet mes turime viltį, kad visgi taip nebus . . . Mes Lenkijoje tuo tarpu visi gyvename, galima sakyti, laisvai, žmonės pas mus gražiai ir gan elegantiškai apsirengę, o mūsų krautuvėse vis didesnis pasirinkimas Tiesa, viskas labai brangu, bet yra ! Lenkijoje iš piliečių niekas neatimama ir nuosavybė neliečiama. Yra net privatiškų krautuvių, nors daugumas valstybinių ar kooperatyvinių. Pas mus Lenkijoje labai daug kas paskutiniais metais įsigijo privatinių automobilių ir gatvėse vis daugiau jų važinėja. Vienu žodžiu, padėtį Lenkijoje, negalima prilyginti padėčiai Tarybų Rusijoje ir Lietuvoje. Mes manome, kad rusams nepasiseks lengvai savo tvarką pas mus įvesti".

UŽSAKĖ 25,000 LIETUVIŠKŲ TAUTINIŲ KOSTIUMŲ

OKKUP. LIETUVA. — Ryšium su būsima Dainų švente darbužių didmeninė prekybos bazė Lietuvos fabrikuose užsakiusi 25,000 tautinių kostiumų. — Vilniaus "Tiesoje" neseniai buvo pasiskųsta, kad Dainų šventė jau čia pat, o respublikos saviveiklininkų kolektyvai stokoja instrumentų, tautinių rūbų ir kt. Prekybos ministeris Mikutis pranešė, kad Kaune i Vilniuje nuo sausio 1 dienos atidarytos specialios parduotuvės saviveiklininkų reikmenims. Ir Klaipėdoje, Šiauliuose bei Panevėžyje būsią skyriai tokiomis rekmenimis prekiauti. (E) .

Saugok, Dieve, jus nuo parvažiavimo

Rašo prieš tris mėn. pasprukęs iš Lietuvos

Žemiau esamos eilutės yra laiškas man gerai pažįstamo asmens. Jame minėtos vietos ir asmens taip pat man gerai žinomi. Laiškas rašytas mano pusbroliui į Baltimorę ir persiųstas man.

Pradžioje laiško autorius rašo, kad jis paspruko "beveik pusiau alkanas ir nuogas" ir, kad dabar aprengė ir maistu aprūpino, o toliau dėsto:

"Aš tą visą prakeiktą komunistų gyvenimą žinau. Kai aš važiavau, tai jūs brolis prašė, kad aš jam laišką parašyčiau ir visą gyvenimą aprašyčiau. Jis buvo kalėjime 5 metus. Dabar parėjo namo, tai svekatos nustojęs ir protas kai kada maišosi. Jį įskundė Z-kai Petras ir Julius ir J. Alena ir M. Juozo žmona. Tai jie brolį pardavė rusams parazitams. O. Julių ir Petrą nušovė partizanai — Lietuvos laisvės gynėjai. O kur juos padėjo, tai neranda. Tik mes žinom, kad jie rūdyja pušynuose, kaip šunes Bet jiedu tai daug lietuvių žmonių suėdė, bet sykį užspringo.

O dabar parašysiu, kas yra komunizmas. Tai viską atima — žemę, gyvulius, padarus — į vieną vietą suvaro. Tai vadina. ferma.

Tik palieka vieną stubą, bet ir tai reikia nuomą mokėti O paskui eina visi bendrai dirbti. Tai uždirba po 1 rublį 20 kapeikų ir 2 iki 3 svarų grūdų. O per dieną turi dirbti ir savo valgyti. Viskas tas, kad duoda po šmotelį žemės — tai pasodini kokius 8 centnerius bulvių ir centnerį miežių, tai turi užmokėti 200 rublių ir vieną karvę gali laikyti. Tik pasirūpink kuo pašert. O kolchozas tai laiko daug karvių, kiaulių, avių, prikulia daug javų ir viską išveža propagandai į kitus kraštus ir kursto žmones, giria komunizmą, kad jie tiek turi, kad neturi kur padėti. O kad žmonės pusnuogiai ir pusiau badą neša, tai jie nesako. Žinoma, ne visi — valdininkams labai gerai. tik nedarbininkams. Jūs brolis kolchozo karves ganė. O ką darys — badu mirti nenori. Ar manote taip yra kaip kalba? — Ne.

Amerikoje skamba nuo komunistų, kad Lietuvoje labai gerai gyvent. Tai nekurie parvažiavo tų gėrybių paragaut. Tai taip ir į peklą M. tai gavo avių ganyti. Tai lengvas darbas — džiaugėsi. O Vičiui, kai brolis rašė laišką į Ameriką, tai pašte laišką komunistai paėmė, atplėšė, perskaitė ir numetė, o kitą parašė — būk tai brolis prašo, kad parvažiuotų namo, kad pas mus labai gerai. Tai tas žmogus viską parsidavęs, pinigus in baksą ir parvažiavo į Lietuvą. Tai jį nuvedė maudytis. Liepė nusirengti, darpanas pasidėt, baksus ir drabužius ir eiti praustis. O kai išsiprausė, tai išleido per kitas duris. Tai ten rado vatines kelines ir jakę, o viskas dingo. Paskiau tą žmogų vedė į ... miestą (vardą išleidžiu J.E.) ir žmonėms rodė. Sakė: Ot koks Amerike gyvenimas, kad žmogus nė baltinių neturi — eina vienom vatinėm!.

(nukelta į 3 psl.)

ĮVAIRIOS ŽINIOS IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Arch. LANDSBERGIS-ŽEMKALNIS

(E) Iš privačių šaltinių sužinoma, kad neseniai iš Australijos į Lietuvą "repatrijavęs" arch. Landsbergis-Žemkalnis gyvena Kaune ir dalyvauja įvairiuose planavimuose ir projektavimuose. Dirba konsultantu Projektavimo institute Kaune, kur ruošiami pagrindiniai Kauno centrinės aikštės (aikštė prie Karo muziejaus) perplanavimo projektai. Aktyviai dalyvyvaująs ir architektūrinėse kanferencijose, rašąs specialius straipsnius.

1.100 BONKŲ Į VALANDĄ

(E) Aleksoto stiklo fabrikas, atrodo, gamina dabar tik bonkas. Į automatinę kaitinimo krosnį kas valandą keliauja 1.100 bonkų.

PERDAUG BROKO

(E) Dažymų aparatų gamykloje, kaip rašoma Vilniaus "Tiesos" 43 nr., būna labai daug broko ir atliekų. Pernai iš 3.300 tonų juodųjų metalų į gamyklos atliekas pateko 1.131 tona. Iš 316 tonų aluminijaus, bronzos ir misingo į atliekas pateko 115 tonų. Tik vienos dienos bėgyje iš 46 apdoruotų metalų blokų 24 buvo išbrokuoti. Iš viso per sausio mėnesį pasirodę netinkami 1.232 blokai.

"KARVĖS GIRDOMOS TIK VIENĄ KARTĄ"

(E) Dėl kolchozinės netvarkos Marijampolės raj. Igliškio kolchozo karvės girdomos tik vieną kartą per dieną, praneša Vilniaus "Tiesa"; žinoma, tuoj pat ieškodama kaltininkų. Kol vienos melžejos šeria karves, kitos skubančios prie prūdo (už ketvirčio kilometro), pilti vandenį į lovius, Karvės girdomos tik pietumis. Kol visos pagirdomos, praeina keturios valandos.

LIAUDIES MENININKŲ DIRBINIAI

(E) Panevėžio kraštotyros muziejuje atidaryta tarprajoninė keramikos dirbinių ir audinių paroda, sujungta su pardavimu. Ukmergės, Pasvalio, Biržų, Panevėžio, Rokiškio, Mažeikių ir kitų rajonų liaudies menininkai išstatė apie 2.000 kūrinių, kas rodo, kad Lietuvos liaudies dailininkai ir šiais laikais yra darbštūs ir kūrybingi.

DĖL LAIKRAŠČIO IR PIEŠTUKO — REIKIA EITI 7 KILOMETRUS

•(E) Akmenės statybinių medžiagų kombinato įmonės nuolat plečiasi,auga ir darbininkų gyvenvietė. Bet kai žmogus nori nusipirkti laikraštį, turi keliauti 7 km. iki rajono centro. Panašiai yra ir su vidurinės mokyklos mokiniais, kurie gyvenvietėje negali gauti nei sąsiuvinių, nei pieštukų, nei kitokios rašymo medžiagos.

KĄ PADARYS SU RAUDONDVARIO PILIM

(E) Raudondvario pilis (prie Nevėžio) per karą buvo išdegusi. Dabar ruošiamasi ją restauruoti ir joje įengti patalpas Lietuvos žemės ūkio mechanizavimo ir elektrifikavimo institutui. Pilies salėse bus įrengtos 9 labaratorijos, buvusioje oranžerijoje naujų mašinų demostravimo salė. Be to, įrengiamos pagelbinės dirbuvės ir konstrukcijų salės. Raudondvario plote dar bus pastatyta izatopų laboratorija, vidurinė mokykla, vaikų darželis, lopšelis, ambulatorija, pirtis, skalbykla, praduotuvė, gyvenamieji namai. Viso Raudondvario rajone numatyta pastatyti pora šimtų įvairių pastatų.

PER LAIKRAŠČIUS IEŠKO PROFESORIŲ IR DOCENTŲ

•(E) Vilniaus Valstybinis pedegoginis istitutas per laikraščius ieškokatedrų vedėjų, profesorių ir docentų politinės ekonomijos, filosofijos, Sovietų Sąjungos istorijos, rusų kalbos, rusų literatūros, chemijos, teorinės fizikos, metematinės analizės ir anglų kalbos dėstymui.

"LIETUVOS PRAMONĖS GAMINIAI Į 43 ŠALIS"

(E) Vilniau radijas kovo 10 d. pranešė, kad Lietuvos pramonės gaminiai šiuo metu eksportuojami net į 43 įvairius kraštus. (Dėja, iš to eksporto Lietuvai ne tokia nauda, kaip Maksvai, kurios sąskaita visas eksportas vyksta. Maksva nustato ir kiekius ir kainas visų Lietuvoje pagaminamų eksportinių prekių. O jei kuri nors įmonė dėl kurių nors priežasčių neišpildo Maskvos nustatyto plano, atsakingieji įmonės gamybos vadovai yra — baudžiami, apie ką jau ne kartą yra buvę pranešta Vilniau "Tiesoje").

"KAUNO JŪROJE" ĮVEISIĄ ŽUVIS

•(E) "Kauno jūroje" suleista daug karšių ir kitokių žuvų veislei. Bus įveistos naujos žuvų rūšys ir 69 stambiuosiuose Lietuvos ežeruose Artimiausiais metais steigsią keletą stambių žuvėveisos ūkių, kurių vienas dar šiemet pradės veikti Nemuno žiotyse, Rusnėje.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

• **Lietuvių Saleziečių gimnazijai** Italijoje, Š. Tėvas padovanojo mažą bilijarduką mokiniams. Tai jau trečia Šv. Tėvo dovana šiai įstaigai.

• **Lietuviškas katekizmas vai kams** apie Velykas bus pradedamas spausdinti saleziečių gimnazijos spaustuvėje, Castelnuovo Don Bosco, Italijoje.

• **Liet. Knygos klubas** Š. Amerikoj ruošiasi išleisti dvi naujas knygas: 1) Myk. Vaitkus "Atsiminimus" apie vyskupus — J. Matulaitį, P. Karevičių, J. Skvirecką ir Pr. Būčį; 2) Vinco Ramono apysakas "Miglotas Rytas".

• **Lietuva Maniloje.** Per tarptautinį katalikų studentų sąjudžio "Pax Romana" metinį suvažiavimą, įvykusį Maniloje, Pilipinuose, buvo suruošta fotografinė paroda apie Lietuvą. Parodą aplankė labai daug žmonių, vietos laikraščiai talpino pirmuose puslapiuose fotografijas iš parodos.

• **Dr. Vyt. Vygantas** šiame suvažiavime buvo išrinktas "Pax Romana" sąjudžio pirmininku vieniems metams. Šiai tarptautinei studentų organizacijai priklauso 92 sąjungos 55 kraštuose. Bendras narių skaičius arti 2 milijonų. Generalinis sekretoriatas yra Friburge Šveicarijoje. Nuostabu, kad šioms aukštoms pareigoms išrinko tremtinį ir lietuvį. Nepriklausomybės laikais Pr. Dielininkaitis yra buvęs šios organizacijos vicepirminnku.

• **Nauja liet. parapija Kanadoje.** Delhi mieste įsteigė naują lietuvių parapiją, kurios klebonu yra kun. dr. J. Gutauskas.

• **Okupuotoje Lietuvoje.** Kauno Prisikelimo bažnyžioje yra įkurtos dirbtuvės, tik bokštas yra paliktas kaip buvęs. Kaune beto yra uždarytos Jezuitų, Marijonų ir Šv. Trejybės bažnyžios. Tar atidarytų yra Vytauto ir Igulos baž.

• **N. Zelandijios lietuviai** gruodžio 29-30 dienomis Aucklande paminėjo dešimtmetį nuo įsikūrimo. Ta pačia proga buvo išrinkta nauja Krašto Valdyba: V. Procuta — pirmininkas. J. Pečiulaitis — sekretorius ir A. Malskaitis — iždinininkas Posėdžio salėje buvo surengta liaudies meno ir spaudos paroda. Suvažiavimo dalyviai sudėjo aukų Vasario 16 gimnazijai.

• **Australija — Mirė dr. St. Baltrūmas** tesulaukęs vos 34 metus. Mirė savo darbo kabinete nuo širdies smūgio. Mokslą buvo baigęs pereitais metais.

• **Solistė Janina Liustikaitė,** kaip vienam clevelandiečiui pranešama pakviesta į Londono televiziją. Solistė, kad ir turėjusi nemažo pasisekimo su savo koncertais bei rečitaliais JAV.ir Kanadoje lietuvių kolonijose, nutraukusi šias gastroles, buvo nuvykusi tęsti dainavimo studijų į Romą. Bet prieš Kalėdas, gavusi kvietimą dalyvauti Londono televizijos Robinsono programoje, išvyko į Angliją ir dabar gyvena Londone. Be televizijos programų, dar numato keletą koncertų Londone ir kituose Anglijos miestuose.

• **"Eglutė",** vienintėlis lietuvių vaikų žiurnalėlis, puikiai redeguojamas Putnamo N. Pras. seselių, jieško naujų skaitytojų pasaulio lietuvių tarpe. Ištikrųjų, šis vaikų laikraštis turėtų būti visų lietuviškųjų namų svečias: ir turinio, ir išvaizdos ir iliustracijų atžvilgiu jis yra tapęs jaunųjų skaitytojų džiagsmu. Jau daug keitėsi redaktorių, bet Seselių redeguojamojo laikraštėlio niekas nepralenkė.

REPORTAŽO KONKURSAS

(E) Iliustruotas mėn. žurnalas "Lietuvių Dienos" (4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif.) paskelbė reportažų konkursą. Reportažo temos — kas nors iš lietuviško gyvenimo. Apie reportažus, tilpusius 1959 m. antrojo pusmečio ir 1960 metų pirmojo pusmečio numeriuose, spręs savo balsais patys skaitytojai. Pirmoji premija 100 dolerių.

• (E) **Į Kolumbiją atvyks Čiurlionio ansamblis.** Medellino lietuvius pasiekė žinia iš USA, kad dar šių metų rugpiūčio mėnesyje ruošiasi atvykti į Pietų Ameriką, o kartu ir į Kolumbiją Čiurlionio ansamblis. Kolumbijos lietuviai tuo labai džiaugiasi, žada savo visokeriopą pagalbą čiurloniečiams ir jų su dideliu entuziasmu laukia, nes jeigu jau mūsų lietuvių krepšininkų maža grupelė tiek daug triukšmo Pietų Amerikoje sukėlė ir visų akis atkreipė, tai tuo labiau atvažiavęs Čiurlionio ansamblis.

• (E) **Lietuviška stovykla.** Šių metų liepos mėn. yra ruošiama studentams ir paskutiniųjų metų gimnazijos moksleiviams lietuviška stovykla Baranguilijoje. Jos metų laukiama svečių studentų iš USA.

• (E) **Atvyks ir solistai.** Birželio mėn. yra laukiami iš USA solistai A. Stempužienė ir Baranauskas-Baras. Jų koncertai turėtų įvykti keliuose didesniuose Kolumbijos miestuose.

•(E) **Mirė Benediktas von Karp-Karpius,** eidamas 68 metus. Mirė vasario 15 d., palaidotas vasario 18 d. Bosau kapinėse, Eutin apskr. — B. v. Karp Lietuvoje buvo karininkas, vėliau žemės ūkio rūmų ir kitų organizacijų narys. Po karo gyveno Šiaurės Vokietijoje ir kai kada bendradarbiaudavo vokiečių spaudoje Lietuvą liečiančiomis temomis, pasinaudodamas "Eltos Informacijų", "Elta — Pressedienst" ir kitais šaltiniais. — Jo brolis Pranas v. K. buvo uolus Lietuvos senovės tyrinėtojas ir toje srityje yra parašęs keletą įdomių studijų. Po karo buvo likęs Lietuvoje ir ten prieš porą metų mirė.

•(E) **Švedijos karalius pagerbė Lietuvos draugą.** Kaip praneša "Eltos Informacijų" Skandinavijos bendradarbis, Švedijos karalius asmeniškai įteikė vad. Hildebrando premiją žinomam Lietuvos draugui. Baltijos komiteto Švedijoje pirmininkui prof. Birger Nerman. Premiją įteiktą už jo nuopelnus mokslinėje ir visuomeninėje srityje.

UŽSIENIO KORESPONDENTŲ SUSIDOMĖJIMAS ARMONAIS

(E) Atvykusią iš Lietuvos į Maskvą vizų atsiimti Barborą Armonienę ir jos sūnų Tomą Maskvoje užkalbino užsienio spaudos atstovai. Ji jiems t. k. pasisakė dvidešimt metų laukusi galimumo išvykti su sūnum iš Lietuvos pas vyrą Amerikoje.

TREJOPAS PABALTIJO RUSINIMAS

Trijų Pabaltijo valstybių klausimą tarptautinėje politikoje tolydžio tebegaubia tylos sąmokslas. JT jų klausimo iš viso nėra nors yra Alžyro klausimas, Vengrijos, Tibeto, visos eilės Afrikos kolonijalinių tautų-tautelių klausimai. Pabaltijys nefiguruoja jokiuose konferencijų pasitarimuose. Didžioji spauda retai apie jį beužsimena, o daug kur tiesiog sistematingai ignoruoja.

Todėl su tuo didesniu malonumu tenka imti į rankas Europos Tarybos patariamojo seimo pranešimą apie dabartinę padėtį Vidurio ir Rytų Europoje. Viena, Europos Taryba — besivienijančios Europos branduolys — yra reikšmingas ir kyląs tarptautinės politikos veiksnys, kurio įtaka ateityje dar gali žymiai padidėti. Antra, šįkart oficialiame dokumente Pabaltijo kraštams skirta pirmoji vieta. Toliau iš eilės seka Čekoslovakijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Albanijos apžvalgos, o pabaigoje gana platus priedas apie padėtį Sov. Sąjungoje.

Pabaltijo valstybių padėties apžvalgą paruošė (berods, švedų) parlamentaras Regnell. Medžiaga paimta iš oficialių sovietinių šaltinių, o kaikuriais atvejais, kaip nurodama pranešime, papildyta žiniomis, gautomis iš emigrantų organizacijų, kurios iš arti seka įvykių raidą kilmės kraštuose (?). Bendrai per 1959 m. gyvenimo sąlygos Pabaltijo valstybėse nežymiai pagerėjusios. Tačiau lyginant su Vak. Europa, gyvenimo lygumu tebėra labai žemas.

DEMOGRAFINIS RUSINIMAS

Pranešime nurodoma, jog gyventojų skaičius Pabaltijo valstybėse didėjąs ir tai esąs rusų antplūdžio ženklas. Rusų skaičius Estijoje siekiąs 300.000 t.y. 25 % visų gyventojų. Lietuvoje taipgi esą 300.000 rusų, neįskaitant kariuomenės. Rusų skaičius didėjąs ir dėl to jog pabaltiečių jaunimas siunčiamas į tolimąsias Rusijos sritis. Apie nuolatinę tokio pobūdžio akciją liudiją skaitlingi raginimai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Rusų civilių ir kariškių antplūdis taipgi matomas kompartijos eilėse. Latvijoje vietiniai tesudarą tik vieną trečdalį ar ketvirtadalį kompartijos narių. Ir šių metų pradžioje Latvijoje buvo 61.414 komunistų ir apie 120.000 komjaunuolių. Tuo būdu viso 1% latvių priklauso kompartijai. kompartijos narių Lietuvoje esą 41.574, Estijoje — 31-35.000.

Nors rusų skaičius auga Pabaltijos kraštuose ir kompartijose, tačiaus pastebima tandencija į pirmaeiles politines vietas iškelti vietiniai. Atsisakyta senos praktikos rinkti į Augšč. tarybas žymiuosius sovietų vadovus (Staliną, Chruščiovą, Beriją Molotovą ir kt.), sumažintas deputatų nuošimtis.

EKONOMINIS RUSINIMAS

Oficialiai paskelbtieji septynmečio planai Pabaltijos valstybėse siekia toliau plėtoti sunkiąją pramonę, skriaudžiant vartojimo prekių gamybą.

Labai optimistiškai skamba planai padidinti elektros energijos gamybą Estijoje, panaudojant skalūną ir Narvos hidroelektrinę stotį. Taipgi numatyta pastatyti kitą stambią cemento gamyklą.

Latvijoje numatoma ypatingai išplėsti mechaninės ir metalurginės pramonės gamybą — 250 %, elektrinių traukinių vagonų statybą ir radijo pramonę — 200 %.

Lietuvoj visasąjunginis planas numato sukurti stambią cheminę pramonę, o taipgi pastatyti didelę šiluminės energijos įmonę.

Žemės ūkiui nustatyti septynmečio plano skaičiai išduoda dabartinį menką gamybos lygį. Šis faktas pranešime aiškinamas darbo jėgos sutelkimu pramonės centruose. Žemės ūkiui septynmečio pabaigoje nustatyti kaikurie skaičiai dar nepasiekia rodiklių, pasiektų Pabaltijo kraštuose prieš okupaciją.

Pradėtas spaudimas į kolchozus, kurie oficialiai laikomi neva pačių kolchozininkų nuosavybe, paversti sovchozais, t. y. valstybės ūkiais. Kolchozams priartinti prie sovchozų pasiūlytas piniginis atlyginimas. Iki šiol kolchozininkams būdavo atlyginama iš dalies pinigais, iš dalies natūra. Rugpiūčio mėn. išleistas potvarkis ne kaimų gyventojų laikomas karves parduoti kolchozams.

KULTŪRINIS RUSINIMAS

Rusinimo pastangos Pabaltijo valstybėse pastebimos ne tik gyventojų politikos ir kraštų ūkio srityse. Komunistų kultūros politiką žymi nuolatinė pastanga slopinti tautinius ypatumus. Pakartotini Bažnyčios "revizionistinių" rašytojų, "buržuazinės" ideologijos, senųjų papročių ir pan. puolimai rodo, jog Pabaltijy tebėra galingos tos idėjos, kurios čia gyvavo iki komunistinės okupacijos. Tame sąryšyje cituojamas Lietuvos kompartijos suvažiavimo Vilniuje reikalavimas pagerinti materialistinę bei ateistinę propagandą, drauge vengiant įžeisti tikinčiųjų jausmus.

Komunistiniai ideologai mėgina kurti naujas šeimų tradicijas, pakeisti religines krikšto, sutvirtinimo, santuokos, laidotuvių apeigas naujais pasaulietiniais papročiais.

Kovoje prieš religiją naudojamos nuožmios priemonės. Pernai kovo mėnesį Rygos katedra atimta iš tikinčiųjų ir paversta koncertų sale. Taipgi Talino senoji katedra paversta muzėjumi. Vilniaus katedros likimas neminimas.

Kultūros srityje sutinkami sunkumai verčia komunistus plėsti bendrabučių (internatų) tinklą švietimo srityje. Besimokančiojo ir studijuojančiojo jaunimo įpareigojimas dirbti gamyboje taipgi yra priemonė valstybės įtakai sustiprinti jaunime.

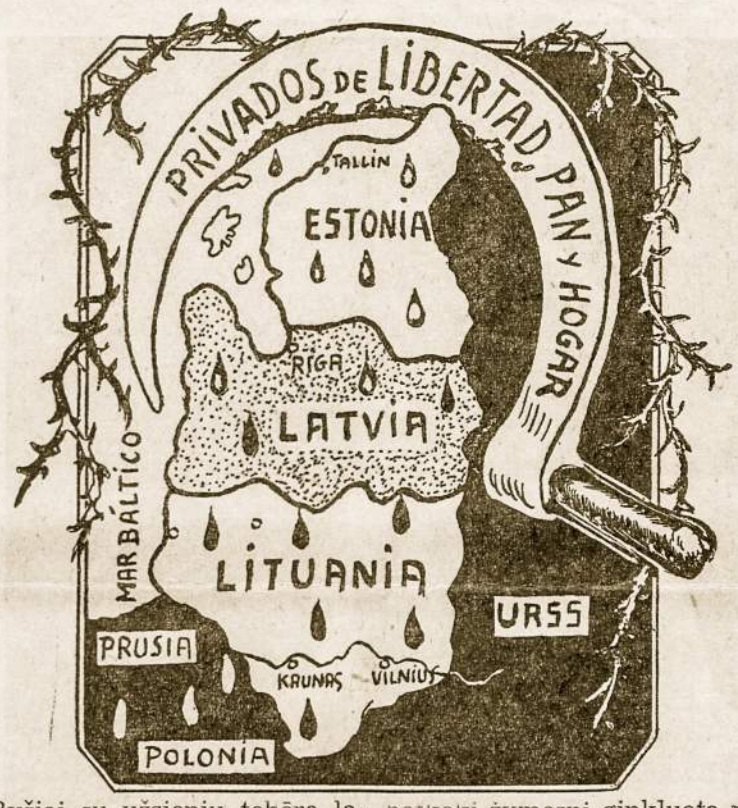

Ryšiai su užsieniu tebėra labai riboti. Vyksta tam tikras turistinis judėjimas abiem kryptim, tačiau visiškai nežymus, palyginus su tuo, koks vyksta tarp Vakarų Europos kraštų.

Emigrantų atžvilgiu nusistatymas nepastovus. Jie raginami grįžti namo, tačiau griežtai atsisakoma leisti jų nariams išvykti pas šeimas Vakaruose.

Pabaltijo kraštai yra svarbūs Sov. S-gai ne tik kaip vieningo ūkio dalis. Čia laikomos karinės bazės įgalina sovietus kontroliuoti Baltijos jūrą, įrengtos gausios povandeninių laivų bazės, priešakinės balistinių sviedinių pozicijos prieš Vakarus.

Pranešimo išvadoje pastebima, jog per praėjusius metus nepastebėta kokios nors naujos krypties, tik apgalvota ir pagal gerai žinomus komunistų metodus vykdoma politika — pririšti Pabaltijo valstybes prie Sovietų Sąjungos politiškai, ekonomiškai ir kultūriškai.

PABALTIEČIŲ VAIDMUO ANTISOV. REZISTENCIJOJE

Staliniui mirus 1953 m., betkokia žymesnė ginkluoto pobūdžio rezistencija atrodė esanti sutriuškinta. Tačiau karo metu ir pokary ji sudarė sovietams gana sunkią problemą. Ypatingais pasipriešinimo ženklais karo metu laikoma Vlasovo armija ir Pabaltijo respublikų tautiniai sukilimai. Po karo ginkluoti antisovietinių kovotojų būriai pripildė Pabaltijo ir vakarinės Ukrainos miškus. Šios grupės — teigiama apžvalgoje — buvusios likviduotos 1949, o vėliausiai 1950 m. Vėliau stalininės represijos sukliudžiusios betkokį žymesnį ginkluotą pasipriešinimą.

Po Stalino mirties Sov. Sąjunogj įvyko visa eilė viešų manifestacijų ir sukilimų. 1953 m. gegužės — 1957 m. birželio laikotarpy išskaičiuojama 14 tokių įvykių. Tarp jų suminėtos lietuviškojo jaunimo demonstracijos Vilniuje ir Kaune 1956 m. per Visus Šventus ir Vėlines.

Ir šiuo metu Sov. S-goje tebesireiškia smarkus pasyvaus pobūdžio pasipriešinimas, ypač studentijoje ir intelektualų tarpe. Po Vengrijos įvykių Leningrado ir Maskvos universitetuose bei augštosiose mokyklose pasirodė slapti studentų laikraštėliai. Minimas ir Vilniaus studentų "Fygos lapas".

Tautinis pasipriešinimas ypač reiškiasi Pabaltijo respublikose, vakarinėje Ukrainos dalyje, Gruzijoje, Armenijoje ir Vidurio Azijoje. "Tiblisio riaušės 1956 m. kovo mėn. ir neramumai Lietuvoje 1956 m. lapkričio mėnesį sudarė pačias pajėgiausias vietinio nacionalizmo apraiškas pastaraisiais metais" — teigiama apžvalgoje. Ne taip viešai reiškiasi antirusiškos nuotaikos ir jas esą žymiai sunkiau susekti.

Ne be reikalo išvadoje pastebima, jog laisvasis pasaulis linksta daugiau skirti dėmesio Sov. S-gos regimiems laimėjimams, negu daugybei silpnų vietų, kurių pilna sovietiniame gyvenime ir politikoje.

Europos Tarybos Neatstovaujamų tautų komisijai linkėtina, kad ji ir toliau, vykdydama savo uždavinį, atkreiptų į tai reikalingą ne tik Europos Tarybos, bet ir dar platesnių politinių sluogsnių dėmesį.

(ELI) *J. Vidzgiris*

Jau prieš 45 metus rusai įsiveržė į Klaipedą

(E) Pirmojo didžiojo karo metu, 1915 m. kovo 1d. carinės Rusijos kariuomenė, žygiuodama pro Gargždus — Laugalius ir pro Kretingą — Bajorus, įsiveržė į Klaipėdos miestą, nugalėjusi silpnus Prūsijos "landšturmo" ir "landvėrio" pajėgas. Kelias, kuriuo žygiavo rusų kariuomenė, buvo paženklintas degančių ūkių gaisrų juosta. Pasiekę pavakaryje Klaipėdos miestą, rusų kariai savo pergalę šventė gausiomis alkoholio srovėmis. Didelis klaipėdiečių skaičius, ypač vyriškiai, buvo per Kuršių marias ir kopas išbėgę toliau Karaliaučiaus link. Bijodami ekscesų, likę gyventojai užsidarė namuose, vengdami judėti gatvėse.

Kitą dieną įgulos vadovybė įsakė sugaudyti tam tikrą skaičių įkaitų. Kai kuriuos iš jų, jų tarpe lietuvių laikraščio "Apžvalgos" leidėją Ambrazaitį, rusai be teismo sušaudė (būk už tai, kad jis prieš karą Didž. Lietuvos tautiečiams padėdavęs apsirūpinti draudžiama lietuviška spauda, bet tai tik spėliojimas).

Kitą grupę, rusų karių lydimą, pėsčią išvarė iš Klaipėdos plentu Kretingos kryptimi. Vienam antram pakeliui pavyko pabėgti.

Po trijų dienų iš Priekulės pusės atžygiavo vokiečių daliniai ir po gana aštrių gatvės kovų rusus per pora valandų iš miesto išvarė. Laukininkų, Biržos ir Liepojos gatvės buvo kai kur tirštai nuklotos negyvais rusų kariais. Bet žuvo ir nemažai vokiečių karių. Rusų likučiai plentu pasitraukė Kretingos linkui. Vokiečių kariuomenė po to jau vykdė plačią ofencyvą palei visą Didž. Lietuvos pasienį. Vyr. kariuomenės vadas Hindenburgas patvarkė, kad rusams atkeršyti" už padektus Klaipėdos krašte ir Rytprūsiuose ūkius būtų iki pamatų sudegintas "Lietuvos miestelis Tauragė". Tai buvo ir įvykdyta. Vokiečių kariai, įžygiavę į Tauragę, pagal gautą įsakymą ėjo nuo namų iki namų ir padeginėjo trobėsius.

(atkelta iš 2 psl.)

Tai tą žmogų jo brolis aprengė ir dabar dirba ant geležinkelio ir vargsta viską praradęs Jūs žinot pas bolševiką tiek tiesos, kiek ant varnos kojos mėsos.

O dabar prašau perduot visiem draugam lietuviam širdingų linkėjimų ir saugok Dieve, jus nuo parvažiavimo. Prašau papasakok kitiem lietuviam, ką aš rašau. O jei kas nori ką sužinot apie Lietuvą tai tegul rašo man, tai aš kiekvienam parašysiu visą teisybę. Nors aš nedarbingas, dirbt negaliu, tik taip gyvenu ale dar vis ant laiško kokį fenigį susigraipštysiu. Bet gyvenu gerai, o pinigų tai mažai turiu. Ale vistiek rašysiu savo tautiečiams ir viską papasakosiu, kaip mūsų tėvynė pražuvo. Ba iš Lietuvos, tai teisybę negali rašyti, ba juos areštuotų. O aš pabėgau iš tos peklos, tai aš nebijau — galiu rašyti ką tik žinau.

Laiško autorius nėra baigęs net ir pradžios mokyklos. Rašo ir be kitų rašybos ženklų (pav: nosinių ir kt.) Tuos ženklus čia sudėjėau, kad lengviau būtų skaitoma. Kalbos nekeičiau.

Jo šio laiško žodžiai pasako daug daugiau, negu paleckienė, sniečkienė, chruščevienė propaganda.nes anot autoriaus — pas bolševiką tiek tiesos, kiek ant varnos kojos mėsos.

Jurg. Ežer.
Draugas

ŽINIOS IŠ PABALTIJO KRAŠTŲ

● (E) **Latvijos Raud. Kryžius,** kurio būstinė dabar Vokietijoje, neseniai iš vienos amerikiečių firmos gavo vitaminų ir vaistų už firmos savikainą — 20.000 markių vertės. Vaistai ir vitaminai numatyti siuntimui į Latviją ir Sibirą.

● (E) **Generolo Bangerskio atsiminimų** šiomis dienomis išėjo ketvirtas tomas. Jame liečiamas karo pabaigos, Vokietijos sugriuvimo ir pokarinis laikotarpis (santykiai tarp latvių ir vokiečių ir kt.).

● (E) **Latvijoje latvių jau tik 62 %.** Iš neseniai paskelbtos sovietinės statistikos aiškėja, kad dabartinėje Latvijoje latvių tautybės žmonių beliko jau tik 62 % (prieš karą buvo 75,5 %). Latvių tautybės piliečių skaičius Latvijoje 1935 metais buvo 1.475.000, o per paskutinį gyventojų suskaitymą (1959 m.) buvo jau tik 1.298.000. Tuo tarpu rusų padaugėjo nuo 233.366 iki 556.000, gudų nuo 26.867 iki 61.000 ir ukrainiečių, kurių anksčiau Latvijoje visai nebuvo, dabar yra 29.000. Lenkų skaičius paaugęs nuo 48.949 iki 60.000, o Latvijos lietuvių skaičius nuo 22.913 iki 32.000.

Dar įdomi smulkmena: Iš tų, kurie per gyventojų surašymą pasisakė esą latvių tautybės, tik 95,1 % kalba namie latviškai, kiti svetimom kalbom.

● (E) **Pabaltiečiai pasiuntė suntinių į Rytus už 33 mil. dolerių.** Tokią statistiką sudarė latvių ir estų organizarijos Skandinavijoje. Keturių metų laikotarpyje Europos ir kitų kraštų pabaltiečiai pasiuntė saviškiams apie 500.000 suntinių (Galimas dalykas, čia turima galvoje tik latvių ir estų siuntinius. E.). Skaitant, kad 40 % siuntinių vertės tenka sovietinėms įstaigoms už muitus ir kt., skaičiuojama, kad toms įstaigoms per tą laiką teko apie 13 milijonų dolerių.

NAUJASIS "POLITBIURAS"

(E) Lietuvos kp. 12-jame suvažiavime buvo ir vadovybės "rinkimai". Stalinistas Antanas Sniečkus ir šį kartą vėl išrinktas pirmuoju sekratorim. Antruoju sekretorium išrinktas B. Šarkovas, kitais sekretoriais V. Niunka, J. Maniušis, A. Barauskas.

Lkp. ck. biuro nariais išrinkti: A. Barauskas, F. Bieliauskas, K. Kairys, J. Maniušis, V. Niunka, J. Novickas, J. Paleckis, A. Sniečkus, B. Šarkovas, M. Šumanskas, G. Zimanas. Tąjį blurą ir reikia skaityti vyriausiuoju partijos organu.

Centro komiteto nariais išrinkta net 116 asmenų ir 49 kandidatai, bet ck. plenumas susirenka tik retkarčiais.

(E) Komjaunimo organizacijai Lietuvoje dabar priklauso apie 131.000 narių. Daug jų yra tik "popieriniai" komjaunuoliai.

L. MIEŽIENIENĖ

Didmiesčio pavojai lietuviškam jaunimui

Dabartinė mūsų išeivija daugiausia yra įsikūrusi didmiesčiuose ir fabrikų rajonuose. Gyventi tokiose sąlygose mus verčia darbas, nuosavybės įsigijimas ir kitos aplinkybės. Todėl ir aplinka, kurioje tenka gyventi ir auklėti lietuvišką jaunimą yra lygiai tokia pat, kaip čia augančio jaunimo.

Mūsų jaunimas ir tėvai yra išaugę kitokiose sąlygose.

Didmiestis daug ką suvilioja neigiamybėmis. Augantis jaunimas greitai susižavi nauja mada, laisve ir stengiasi viską išgyventi, ką didmiestis duoda. Tėvai ar mokytojai to nepastebi ar nepajėgia kritiškai įvertinti naujos aplinkos ir į tai nekreipia tinkamo dėmesio.

Jaunimas greičiau susižavi miesto blogybėmis. Jaunuolis mėgsta stiprius įspūdžius ir jų jieško. Juos suranda gatvėje, kine ir knygoje. Tėvai į tai mažai kreipia dėmesio ir duoda naudotis gatvės laisve.

Dabartiniam jaunimui atrodo, kad tėvų pažiūros yra pasenusios ir jis stengiasi nuo tėvų įtakos atsiriboti.

Jaunimui blogos įtakos turi neparinkti filmai ir komikai.

Dažnai vaikai pačių tėvų nuo jaunų dienų yra pratinami žiūrėti netinkamus filmus. Neretai matome motiną su mažamečiu ant rankų kino teatre tik dėl to, kad kaimynė irgi taip daro. Vaikas keturias valandas išsėdi blogame ore, ten miega, vargsta, o naktyje nemiega, nes nuo baisių vaizdų išvargusi jo galvutė. Jis gali tapti nerviškas, nesukalbdamas ir tuo būdu galima sužaloti jo būsimą gyvenimą. Paaugęs, toks jaunuolis jau neklausia tėvų, į kokį filmą eiti. Gero turinio filmai nebevilioja, nes jis jieško nuotikių ir stiprių išgyvenimų. Tokie filmai dirgina jo nervus žiauriais nužudymais ir sustiprintomis meilės scenomis. Televizija irgi jaunimą savaip auklėja.

Blogi vaizdai palieka jaunimo sąmonėje gyvi ilgam laikui, o kai kurie jų pažeidžia ir jaunimo moralę, skatindami į melą, užsispyrimą, nepaklusnumą bei apsimetimą.

Jaunuoliai, kurie dažnai lanko filmus, turi blogesnius pažymius, žemesnį vardą mokytojų akyse. Blogi filmai turi didelės įtakos į jaunuolio dorinį nukrypimą.

Vienintelė priemonė kovoti su šia blogybe, tai tėvų priežiūra, parenkant filmus bei lektūrą.

Antra, nuolatinis komikų skaitymas kliudo jaunuoliui protiniai subręsti. Nuo pat jaunų dienų vaiko vaizduotės maitinimas tik komikais padaro jį netinkamą rimtam mokslui. Naivu būtų manyti, kad komikai yra leidžiami pedagoginiais sumetimais. Jų tikslas — nedorų vertelgų piniginė nauda. Komikuose nerasime nė turiningos kalbos, nė gražus stiliaus, nė naujų idėjų. Komikas pradeda išstumti gerą knygą. Šios rūšies literatūra veda jaunimą prie baisių nusikaltimų šiame krašte, apie kuriuos negirdėjome savo senoje tėvynėje.

Blogi filmai ir kriminalinių romanų skaitymas priveda šio krašto jaunimą prie vadinamųjų paauglių "gengių". Jos atsiranda paprastai iš neturėjimo ko veikti. Prie šių nusikaltėlių dedasi ir mergaitės, norėdamos praleisti maloniai laiką. Nusikaltėlių grupės dažnai atsiranda, kai jaunimas neturi kur dėtis ir yra stoka tarpusavio bendravimo.

Apsaugoti jaunimą nuo žalingos draugystės daug padėtų jungimasis į organizacijas, kūrimas teatro ir panašių meninių parengimų. Reikėtų pratinti jaunimą lankyti koncertus, meno galerijas, parodas, knygynus, žodžiu pratinti domėtis kultūringu gyvenimu.

JAUNIMO DARBAS — PRIRUOŠTI MARGUČIUS

Dar viena aplinkybė, kuri pastumia jaunuolį į nusikaltimus esti tose šeimose, kur abu tėvai dirba. Nors vaikai ir medžiaginiai gerai yra aprūpinti, bet jie nejaučia šeimos jaukumo, todėl bėga iš namų, kur jie gali jaustis laisviau.

Jaunimas, neturėdamas tinkamo darbo, kur galėtų išlieti savo energiją, irgi skatinamas jieškoti išsiblaškymo. Normalus ir sveikas jaunimas visada jieškos užsiėmimo. Ten, kur tėvų rūpestis nepakankamas ir menka priežiūra, ten jaunuoliai ieško "užuovėjos" gatvėje.

Apsaugoti jaunimą gali tėvų, mokytojų bei organizacijų priežiūra. Minėtų blogumų išvengti padeda religija ir moralė. Mokslas bei menas pakelia žmogaus sielą augščiau.

Neturėjimas užsiemimo ir progų kultūringai laiką leisti veda į smukles, kuriose rasime daug lietuviško jaunimo.

Visuomenė beveik nekreipia dėmesio į jaunimo nusikaltimus ir jo moralinį susmukimą. Jaunimo tarpe reiškiasi kažkoks visiškas išorinių estetikos normų nepaisymas.

Karštomis vasaros dienomis ir net sekmadieniais dalis mergaičių vaikšto su storomis brežentinėmis vyriško stiliaus kelnėmis, su jomis sėdi ant šaligatvių ir kavinėse. Berniukai su papirosu dantyse, vieni kitus apsikabinę.

Šių dienų jaunimas kartais šiurpulingai nuteikia suaugusius.

Jaunuolių netvarkoma meilė veda į perankstyvas vedybas. Nepaprastai greit ateina skyrybos ir muštynės.

Kiekvienas didmiestis turi ir daug kultūrinių laimėjimų, kurie žmogaus dvasią kelia, plečia jo akiratį. Kartais tėvai per anksti savo vaikus siunčia dirbti ir išstato juos įvairiems pavojams.

Jaunimas yra pasaulio ateities. Bus tokių, kurie imsis į savo rankas valdymo vairą. Pasauliui reikia daug gerų jaunuolių, kurių tikslas yra pakeisti, atstatyti šio pasaulio veidą.

Jaunimą reikia auklėti, būti kritišku, mokant jį skirti gera nuo blogo. Jaunimas turi išmokti realiai galvoti, būti savistoviu.

Mūsų jaunimo rankose yra aplinką palenkti sau ir kurti gyvenimą pagal katalikiškos moralės dėsnius ir gražius lietuviškus papročius.

KAIP GALIMA SUGADINTI VAIKUS

Houston, Tex., policijos departamentas dalina gyventojams lapelius, antrašte "Dvylika taisyklių išauginti sugadintus vaikus". Galima garantuoti, kad tai 99 % teisinga. Štai, tas jų meistriškas raštas:

1) Pradėk nuo kūdikystės duodama vaikui viską, ką jis nori. Tuo būdu jis užaugs tikėdamas, kad jis daro malonę pasauliui, jog jis gyvena.

2) Kai jis pagauna ir sako blogus žodžius — juokis. Jis galvos, kad jis žavus. Tai paskatins išmokti dar "gražesnių" žodžių, kad vėliau tėvai patys imsis už galvos.

3) Neduok jokio dvasinio auklėjimo. Palauk, kol jis bus 21 metų ir tada leisk jam "pačiam apsispręsti".

4) Venki vartoti žodį "neteisinga". Tai gali išauginti kaltės pajautimą. Tai bus pagrindu vėliau tėvai patys imsis už gal liau, kai jis bus suimtas už automobilio pavogimą, kad visuomenė yra nusistačiusi prieš jį ir jis yra persekiojamas.

5) Pakelk viską, ką jis išmečioja — knygas, batus, drabužius. Daryk viską už jį, kad jis įprastų visą atsakomybę užmesti ant kitų.

6) Duok jam viską skaityti, kas jam patenka į rankas. Būk atsargi, kad indai ir valgymo įrankiai būtų sterilizuoti, bet jo protą maitink šiukšlėmis.

7) Barkitės dažnai savo vaikų akivaizdoje. Tuo būdu jie nesijaudins, kai vėliau tėvai persiskirs.

8) Duok vaikui pinigų kiek jis prašo. Niekad neleisk jam užsidirbti savų. Kodėl jis turi sunkiai kopti aukštyn, kaip jo tėvai darė?

9) Patenkink jį visuomet valgiu, gėrimu ir visais patogumais. Stenkis patenkinti kiekvieną jo kūniško malonumo pageidavimą.

10) Užstok jį visuomet prieš kaimynus, mokytojus, policininkus. Jie visi nusistatę prieš tavo vaiką.

11) Kai jis pateks į tikrą bedą, gink save sakydama: "Aš niekad nesugebėjau jo suvaldyti".

12) O dabar pasiruošk ašaroms ir dideliems skausmams, nes tik to tesulauksi, taip vaivą beauklėdama.

NAUDINGI PAMOKIMAI

NAMO PAPUOŠIMAS

Namus galima gražiai papuošti kaktusais. Augalai sultingais lapais, nereikalingi daug priežiūros, juos užtenka palaistyti kas tris ar keturias dienas. Jie tinka papuošti modernaus stiliaus namams. Juos padėkite namų viduje ties langais, įvairių spalvų vazonuose pagal skonį, baldų bei sienų spalvas.

PRAKTIŠKAS PATARIMAS

Išnaudok senų megztinių vilnonius siūlus. Išplauk ir paskui išardyk stengdamasi nenutraukti siūlų. Apviniok paskui siūlus aplink butelį ir pripilk jį šalto vandens. Kai išdžius siūlai bus kaip nauji.

KAIP GERAI IŠPLAUTI GALVĄ

Galvos plovimui yra vartojami įvairūs būdai, iš kurių patartini šie: plovimas kiaušinio tryniu, plovimas alyva ir su įvairiais "šampais".

Papraščiausias yra pirmasis būdas su kiaušinio tryniu. Šis plovimo būdas ypač patartinas, kas turi silpnesnius plaukus, arba po ligos bei grįžus iš ilgesnės kelionės. Šiuo plovimu netiktai puikiai išvaloma nereikalingas medžiagų daleles, bet taip pat plaukams suteikia riebumo ir tuo būdu sustiprina silpnus plaukus.

Daroma maždaug šitaip: atskiriami trys kiaušinio tryniai nuo baltimo. Tryniai suplakami, kad gautųsi putojantis skystimas, kurį reikia užpilti ant plaukų ir paskui smarkiai trinti. Paskui perplauti gausiai tyru, geriausia lietaus vandeniu.

Jei plaukai yra liguisti ir norima juos sustiprinti, prie kiaušinio trynių dar pridėti du dideli šaukštai gero rumo ir šaukštelis ricinos alyvos. Sausus arba perdžiuvusius plaukus yra gerai plauti su alyva.

Plovimas su "šampais" yra taip tap labai patartinas, nes atgaivina galvos odą, pašalina visas dulkes. Tiktai pirkdami "šampą" atreipkite dėmesį į savo plaukų spalvą, nes skirtingas yra "šampas" šviesiems ir kitas tamsiems plaukams. Po išplovimo galima pasitepti truputį aliejumi.

PATS SKAITYK "LAIKĄ" ir kaimynui patark užsiprenumeruoti!

JEI KEPAME, ŽINOTINA:

• Krosnies garadėlius taip įstatyti, kad kepamas kepsnys būtų pačiame krosnies centre.

• Kepimos formos dugną iškloti vaškiniu poperiu iškirptu formos dugno dydžio ir ištepti riebalais. Jei kepsniai kepami su riebalais formos šonų nereikia tepti.

• Visus reikalingus kepimui produktus laikyti kambario temperatūroje ypač kiaušinius, nebent receptuose būtų nurodyta kitaip.

• Visokios rūšies vartojami miltai turi būti išsijoti prieš seikėjimą. Nespausti į saiką, o lengvai pripildyti.

• Sviestą trinti labai stropiai, dedant po truputį cukrų ir kiaušinius ir po kiekvieno įdėjimo gerai sukti, kol bus puri masė ir nesijaus cukrus. Geras sviesto išsukimas labai prisideda prie pasisekimo kepant.

• Plakti čielus kiaušinius, kol sutirštėja, jei pasakyta recepte dėti gerai išplaktus kiaušinius.

• Kiaušinio trynius plakti, kol sutirštės ir pasidarys citrinos spalvos, jei pasakyta gerai išplaktus.

• Kiaušinio baltymus plakti: a) jei pasakyta lengvai, plakti kol visi baltymai pasidaro puta; b) jei pasakyta vidutiniai, plakti kol ištraukus plakimo šluotelę darosi apskriti pakilę ratai viduryje; c) jei pasakyta stipriai, plakti kol ištraukus šluotelę palieka viduryje baltymų kalnas.

• Jei skystis ir kieti priedai dedami, dėti protarpiais pieną per tris kartus, o miltus per keturis kartus, taip kad pirmutinis ir paskutinis dėjimas būtų miltai arba kiti sausi priedai. Po kiekvieno įdėjimo maišyti, kol susijungs tešla — maišyti lengvai. Maišant nuvalyti tešlą nuo bliūdo ir maišytuvo kelis kartus maišant tešlą, kad būtų vienoda masė. Vartojant elektrinį maišytuvą, vartoti maižausį greitį kada dedasi miltai ir pienas.

• Kepimo formas pripildyti nuo pusės iki dviejų trečdalių pilnumo.

• Sudėjus į formą tešlos viršų gul lyginti gerai ranka, kad prieš kišant į krosnį, nebūtų pūslių.

• Kad sužinoti ar kepsnys iškepęs, paliesti vidurį lengvai pirštu — jei vidurys pakyla — iškepęs. Arba: įkišti ploną sausą šipuliuką į vidurį, jei ištraukus sausas — iškepęs.

Sekmadienio Rimčiai

PER KANČIĄ Į GARBĘ!

Mūsų tauta, o kartu su ja mes visi einame kančios mokyklą. Dievas nori mus ištirti ir mus nuskaidrinti, kaip auksakalis, kuris ugnimi tiria auksą ir sidabrą, bei kitus brangius metalus. Taipgi mes nesame Dievo užmiršti, priešingai Jis paėmė mus ir mūsų visą tautą į savo didžią gyvenimo mokyklą, kurioje mes privalome išmokti paties didžiausio gyvenimo meno — kentėti.

Tiesa, kančia nėra maloni mūsų progimčiai, bet ji vis dėlto labai reikalinga ir išganinga. Todėl visi žmonės turi pereiti tą kančios mokyklą: turtingi ir vargšai, garbingi ir pažemintieji, laisvieji ir pavergtieji. Nė vienas nėra iš šios mokyklos paliuosiuojamas. Ir jeigu, kuris neužbaigė šios mokyklos šiame gyvenime, jis turi užbaigti ją eiti pomirtiniame, nes nė vienas, kuris nėra visai apvalytas ir nuskridaintas, negali įeiti į amžiną garbę. Nes kelias į garbę eina tik per kančią.

Šį kančios kelią pirmas nuėjo mūsų Išganytojas, juomi pasekė Sopulingoji Motina, apaštalai, visų laikų kankiniai ir tikintieji, juo turime ir mes pasekti, nes pats Kristus yra pasakęs: "Kas nori būti mano mokytiniu, arba sekėju, tegul paima savo kryžių ir tegul seka mane". Jeigu mes galėtume išvysti tą didžiulę procesiją, kuri amžių bėgyje sėkė paskui Kristų, mes nustebtume ir tuojau prisidėtume, laikydami save laimingais galėdami jį pasekti.

Tačiau matydami tik įšorinę kančios pusę, mes dažnai jos baidomės, nuo jos bėgame. Žmogiškai galvojant tai yra naturalu, bet krikščioniškai žvelgiant į kančios prasmę, tai yra nenaturalu, nes kančia žmogų subrandina, nuskaidrina ir pašventina. Mes dažnai matome net šventų žmonių gyvenime, kad jie irgi kartais baidėsi ir bėgo nuo kančios, kaip apaštalai, kai jų Mokytojas buvo suiimtas, jie išbėgiojo, išskyrus apaštalą Joną. Jie perdaug pasitikėjo savo jėgom, jie buvo net pasiryžę su Kristumi ir kalėjiman eiti, bet vos tik išvydę kareivius, išsigando. Vėliau, kai jie buvo jau užtenkamai tikėjime sutvirtinti, kai pasitikėjo tik Dievo pagalba, jie ištikrųjų drąsiai ėjo už Kristų mirti. Todėl ir mums visiems tai tebūnie pamokymas, kad nereikia vien tik savo žmogiškom jėgom pasitikėti, bet pirmoj eilėj Dievo pagelba, kuris visada juom pasitikintiems duoda stiprybės pakelti kad ir didžiausias kančias.

Mūsų suraminimui ir džiaugsmui, galime matyti, kad yra heroiškų sielų, kurios netik kantriai neša savo kryžių, bet dar ir džiaugiasi, galėdamos dėl Jėzaus Vardo kentėti. Ypač tokių didvyriškų sielų yra ir mūsų tautiečių tarpe. Turiu galvoje daugybę mūsų brolių, seserų, ištremtų į tolimą Sibirą. Jų laikysena stebina net netikinčius, čia pasireiškia Dievo malonės jėga ir pergalė, kad nežiūrint didžiausių vargų ir persekiojimų,žmonės išlaiko netik tikėjimą į Dievą, bet dar kartu ir apaštalauja, atveda kitus prie tikėjimo. Paduosiu vieną tik pavyzdį; vienoje Sibiro stovykloje gyveno vienas kunigas, kuris sunkiai sirgo plaučių džiova, tačiau niekada nedejavo, savo duonos porcija dalinosi su dar silpnesniais. Ir kuomet jis buvo atleistas, jis likosi, kad galėtų savo dienas pašvęsti savo brolių tarnybai. Jis tarp kitko rašo: "Nei snieguoti Sibiro kalnai, nei žiemos speigai neįstengs užgesyti tos meilės, kuri dega mūsų krūtinėse". Tai yra ištikrųjų dvasios žmonės, kurie kančioje apsivalė ir sustiprėjo.

Visi esame pašaukti eiti kančios mokyklą, tik nevisi išmoksta to didžio kančios meno: kentėti be žodžių ir su atsidavimu Dievui. Kad lengviau būtų kentėti, reikalinga yra pasinaudoti Dievo duotom priemonėm: malda, auka, sakramentais. Visų pirma reikalinga yra malda. Be maldos žmogus, tai paukštis be sparnų, kuris niekada nepajėgs pakilti nuo žėmės. Todėl poetas Maironis ir ragina mus pakelti širdis aukščiau: "Kai skausmas tau širdį, lyg peiliais suspaus, pakelk tuomet galvą nuo žemės aukščiau, o bus tau be žodžių kentėti lengviau?"...

Kita didelė priemonė kančios mokykloje, tai aukos dvasia. Reikia pratintis ir mažuose dalykuose būti ištikimam, reikia pratintis ką nors laisvai atsižadėti, tuomet lengviau bus galima pakelti ir didesnius gyvenimo smūgius, išlikti ir didžiuose dalykuose ištikimam. Gerais darbais priruošk kelią sunkioms valandoms, tuomet pats Viešpats ateis tau pagalbon per kitus gerus žmones.

Ir pagaliau pati stipriausia priemonė kančioje yra stipriųjų Duona, arba Šv. Komunija, kuri duos stiprybės ir sunkiausiose gyvenimo valandose. Vienas vokietis belaisvis, grįžęs iš Rusijos, pasakojo, kaip vienas kunigas jau mirdamas palikęs vieną konsekruotą Ostiją savo draugams. Šie gi laikė Ostiją su bursa paslepę vieno draugo lentynoje. Ir kai jie grįždavo iš dienos sunkių miško darbų, pirmas žvilgsnis nukrypdavo į tą spintelę, kurioje radosi eucharistinis Svečias-Kristus. Ir jiems būdavo vėl ramiau ir jie jausdavosi neapleisti! Nors ir labai būtų norėję patį Kristaus Kuną priimti, bet kadangi tik ta viena ostija tebuvo, tai pasitenkino tuo, kad turėjo Kristų savo tarpe.

Brangus Broli, Sese, šios žemės ištremime, mūsų geriausias draugas ir geradaris yra Kristus Šv. Eucharistijoje. Jei tu dar turi galimybės jį priimti savo širdin, tai džiaugkis ir skubėk prie jo, o jis Tave tikrai supras, Tave paguos ir sustiprins. Šalia Kristaus rasi tu visada ir Jo Švenčiausią Motiną — Mariją. Kaip kiekviena motina, taip ir dangiškoji tavo Motina visada seka Tavo žingsnius ir saugoja nuo blogio. Ir jei tu kenti, tai žinok, jog Sopulingoji Motina tikrai Tave supras ir atjaus. Nes nuo amžių negirdėta, sako šv. Bernardas, kad kas būtų į Mariją šaukesis ir būtų likęs neišklausytas".

Tat, melskime Dievą ir Jo Šv. Motiną Mariją, kad mūsų broliai ir seses ir kad mes patys nebėgtume nuo kančios ir nerezigmuotume, bet kad su Dievo pagelba viską kantriai pakeltume. Viešpats aplankė savo tautą sunkioje jos valandoje, jis išves mus per visus vargus ir kančią į garbę.

Kun. Aug. Steigvilas

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA

Prieš keletą metų Romoje buvo atsteigta Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, įkurta Lietuvoje 1922 ir gyvavusi iki pirmosios bolševikų okupacijos 1940.

Akademijos pirmąją valdybą sudarė vysk. J. Skvireckas, Pr. Dovydaitis, St. Šalkauskas, kun. L. Noreika ir A. Sennas. Iš jų tebėra likęs gyvas prof. dr. A. Sennas, kuris dabar profesoriauja Pennsilvanijos universitete. Prof. Pr. Dovydaitis mirė Sibire, arkivysk. M. Rainys — bolševikų kalėjime.

Nuo 1926 iki 1938 Akademijai vadovavo prel A. Jakštas-Dambrauskas po po mirties — prof. dr. St. Šalkauskis iki 1940.

Akademijos uždavinys buvo jungti katalikų mokslininkus, sudaryti jiems palankesnes mokslo darbui sąlygas, ruošti naujus mokslininkus, kelti Lietuvos kultūrą krikščioniškoje dvasioje.

Akademiją stipriai parėmė Amerikos lietuviai katalikai, kurie jai perleido paskolos bonais 42.500 dol. Buvo pasiruošta steigti Lietuvos katalikų universitetą Kaune, be to meto tautininkų vyriausybė nedavė sutikimo.

Nepriklausomybės laikais įvyko trys didieji Akademijos suvažiavimai, kuriuose dalyvavo nuo 300 iki 600 katalikų mokslininkų ir veikėjų. Suvažiavimų darbai išleisti trimis didelėmis knygomis (po 500 pusl.). Akademija taip pat bendradarbiavo su Spaudos Fondu leidžiant Lietuviškąją Enciklopediją.

Akademiją atsteigus Romoje 1954 pirmuoju jos prezidentu buvo vysk. V. Padolskis, valdybos nariais — dr. Z. Ivinskis, kun dr. J. Vaišnora, kun. dr. A. Liuima, kun. dr. L. Tuluba ir kun. dr. V. Balčiūnas. Romoje 1957 sušauktas Akademijos suvažiavimas, kureme skaitytos 8 paskaitos.

Šiuo metu Akademija turi 94 narius: Australijoje 1, Austrijoje 1, Prancūzijoje 2, Urugvajuja 1, Vokietijoje 6, Italijoje 24, Kanadoje 4, Šveicarijoje 1, ir JAV. 52. Praėjusią vasarą išrinkta nauja valdyba: pirm. prof. kun. A. Liuima, I vicepirm. prof. dr Z. Ivinskis, II vicepirm. dr. J. Vaišnora, sekr. kun. dr. V. Balčiūnas, ižd. kun. dr Pr. Brazys, arch. prel. dr. L. Tulaba. Reikalų vedėju pakviestas kun. dr. R. Krasauskas. Visi Romoje. Revizijos Komisijon išrinkti: prof dr J Eretas (Šveicarija), dr J Grinius (Vokietija) ir Ed. Turauskas (Prancūzija).

Romoje 1957 įvykusio suvažiavimo darbų toma jau baigtas redeguoti ir atiduotas spaustuvei. Pamažu telkiama medžiaga Akademijos metraščiui. Sudaryta komisija rinkti dokumentinę medžiagą apie religinę padėtį Lietuvoje. Komisijai vadovauja prel. L. Tulaba, jam padeda kun. J. Vaišnora. Kas turėtų žinių apie religinę padėtį Lietuvoje, prašoma pranešti komisijai adresu: via Casalmonferrato 20, Roma. Rašyti prel. L. Tulabos vardu.

Akademijos suvažiavimas numatyta 1961 sušaukti Chicagoje. Pagrindinė jo tema: "Krikščioniškosios kultūros padėtis ir uždaviniai dabartiniame amžiuje".

Sydnejuje, Australijoje, gaminamas dokumentinis filmas apie lietuvių gyvenimą. Medžiagą paruošė Vincas Raštutis, jam talkina aktorius S. Skorulis. Filmas bus garsinis ir spalvotas. Vėliaus bus bandoma dokumentiniame filme įamžinti visą Australijos lietuvių gyvenimą, nesitenkinant vien Sydnėjaus lietuviais. Filmu rūpinasi Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Kultūros Taryba.

J. Rackus, gyvenąs Adelaidėje Australijoje, paruošė spaudai eilėraščių rinkinį "Laivai be uosto". Jis yra gimęs Panevežio apskr., Rozalino valsčiuje, Juškinių kaime, Gimnaziją baigė Kėdainiuose, įstojo į žemės ūkio Akademiją ir ją baigė kaip agronomas ekonomistas, redegavo jaunąjį ūkininką, 1936 išleido pirmą eilėraščių rinkinį "Jaunystė arimuose".

Česlovas Milašius, lenkų poetas ir rašytojas, savo naujoje knygoje Gimtoji Europa (Europe Natale) aprašo apie Lietuvos ir Lenkijos diplomatus. Prieš antrąjį pasaulinį karą jis gyveno Paryžiuje ir dažnai lankydavosi Lietuvos pasiuntinybė, kur jo dėdė, garsusis poetas Oskaras Milašius dirbo kaip patarėjas.

ŽINIOS IŠ KATALIKIŠKOJO PASAULIO

KATEDRA SOSTINĖJ

Brazilijos sostinėje — Brazilija, kur numatyta pastatydinti ir Lietuvos pasiuntinybę, Katedra pavadinta Apsireiškimo Motinos vardu pagal 1719 m. Parahyba upėj žvejų rastą paveikslą. Tuo pačiu pagrindu Marija buvo paskelbta Brazilijos globėja 1929 m. Kertinio akmens pašventinimo iškilmėse dalyvavo prez. J. Kubitsček, lenkų kilmės brazilas, kurio dėka vyriausybė ir B-os santykiai yra nuoširdūs. Naujojoj sostinėj gyvens apie 500.000 gyv. ir turės 22 dievnamius, kuriems numatytos ir vietos. Sostinės projektą paruošė garsusis arch. O. Niemeyer.

• **Vatikano dienraštis "L. Observatore Romana"** minės savo gyvavimo 100 metų sukaktį, kuri prasidės šių metų liepos 1 d. Pirmasis šio dienraščio numeris pasirodė 1861 m, liepos 1 d. Paminėtina, kad paskutiniu laiku šį per metų eilę šio dienraščio administratoriumi buvo lietuvis salezietis kun. St. Petraitis, dabartinis lietuvių saleziečių gimnazijos rektorius.

• **Meksikoje trūksta religinės laisvės.** Susisiekimų ir viešų darbų valstybinė įstaiga nubaudė vieną televizijos stotį už tai, kad ji trasliavo vieno vyskupo konsekracijos iškilmes. Meksikoje dar veikia kai kurie ankstyvesni persekiojimo įstatymai, kurie Bažnyčios laisvę tebevaržo.

• **Romos sinodas.** Sausio 24 d. **šv. Tėvas Jonas XXIII atidarė Romos** sinodą. Atidarymo iškilmės įvyko Šv.Jono Laterano bazilikoje, dalyvaujant 900 dvasiškių. Sinodo užbaiga įvyko sausio 31 d. Šv. Petro bazilikoje.

• **Saleziečių kongregacija** šm. sausio 31 d. paminėjo 100 metų savo įsteigimo sukaktį. Šiuo metu visame pasaulyje yra apie 20.000 saleziečių ir daugiau kaip 16,000 Marijos Pagalbos seserų.

• **Azijos katalikai gydytojai**, suvažiavę iš 14 valstybių į Manilą Pilipinuose, svarstė šių dienų Azijos padėtį. Jie pasmerkė priverstiną gimimų kantrolę, pabrėžė kitų kraštų artimą bendradarbiavimą, ypatingai maisto didesnio kiekio gaminimą ir pristatymą jo stokuojantiems.

• **Kinijos kardinolas T. Tien** -ne seniai pareiškė, kad jis nesibaugina Kinijos gyventojų dideliu prieaugliu. Jis tarp kito pasakė smerikiečiams: "Jūs turite daugiau maisto, siųskite jį kitiems kraštams". Kardinolas Tien, kuris 10 metų išbuvo Amerikoje kaip pabėgėlis, vasario 15 d. per Romą išvyko į Formozą užimti Taiper arkivyskupiją kaip apaštališkas administratorius.

• **Turkija ir Vatikanas** užmezgė diplomatinius santykius. Turkija prie Sv. Sosto laikys savo ambasadorių, o Vatikanas turės Turkijoje savo atstvą.

"Eglutės" Konkursas Mažiesiems Rašytojams

"Eglutė", vaikų mėnesinis žurnaliukas, švęsdamas savo gyvavimo dešimtmetį, skelbia dvigubą konkursą: *rašinėlio ir eilėraščio*. Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai vaikai iki 15 metų amžiaus. Pirmųjų vietų laimėtojams skiriama po 15 dol., antrųjų po 10 dol. Rašinėlio tema: *"Gatvė, kurioje gyvenu"* (kuo ypatinga jūsų gatvė). Eilėraščio tema: *"Mano žaislai"* (apie savo mėgiamus žaislus). Pietų Amerikoje gyvenantieji savo rašinius turi pristatyti iki birželio 15 dienos šiuo adresu:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2
Putnam, Connecticut, Estados Unidos de N. America

P. S.: Rašinėlius pasirašyti slapyvardžiu. Tikrą vardą ir pavardę, amžių, adresą ir fotografiją įdėti į kitą užklijuotą vokelį. Rašinius vertins "Eglutės" komisija. Premijų mecenatas yra kun. J. Prunskis. Kas nemokėtų gerai lietuviškai rašyti, gali pasisamdyti sekretorių, kuris užrašytų padiktuotus žodžius.

Dalyvaukite visi konkurse!

KRISTAUS KANČIOS VAIDINIMAI – OBERAMERGAU

Nuošaliame Bavarijos kaime Oberamergau vyksta kas dešimt metų Kristaus kančios vaidinimai. Šiemet laike eucharistinio kongreso Miunchene, Oberamergau bus šie vaidinimai atnaujinti.

Rašančiam šias eilutes, teko prieš 10 metų tuos vaidinimus matyti. Todėl bus naudinga apie tai kiek plačiau parašyti. Įdomi yra tų vaidinimų pradžia. Tai buvo 1633 metų švarbus ruduo. Visoje Vokietijoje siautėjo švedai visa naikindami, o po jų sekė juodasis maras skindamas žmonių gyvybes. Oberamergau tapo irgi maro auka. 84 žmonės jau buvo kritę. Tuomet atsirado dvylika vyrų, kurie padarė apžadą — kas dešimt metų vaidinti Kristaus kančią, jei maras nustos. Kaip rašo chronikos, maras nustojo siautęs, net maro pagauti išlikę gyvi.

Sekančiais metais jau buvo suvaidinta pirmą kartą Kristaus kančia, kuri su mažais pakeitimais yra kas dešimt metų iki mūsų laikų vaidinama. Iki 1820 m. vaidinimai vyko kaimo kapinėse, kurios randasi bažnyčios šventoriuje. 1830 metais pirmą kartą buvo vaidinama dabartinėje kaimo teatro vietoj, kuri speciaiiai tam tikslui buvo įrengta. Nuo to laiko vaidinimuose buvo įvesta ir muzika — giedojimas, panaši melodija į Haydn ir Mozarto simfonijas, tik daug paprastesnė.

Tuometinė teatro salė buvo labai paprasta, vaidintojai turėjo kitoje vietoje persirengti, žiūrovai sėdėjo lauke ant medinių suolų. 1930 buvo pastatyta dabartinė moderniška salė, kuri turi apie 6000 sėdimų vietų. Buvo pastatyta ir nauja scena iš dviejų dalių, iš priešscenio ir scenos, kuri yra 42 metrų pločio ir 10 metrų gilumo. Priešscenyje pasirodo apie 50 — 60 giesmininkų, kurie įveda žiūrovus į vaidinimą.

Jubiliejiniais metais 1930 ir 1934 metais į vaidinimus buvo atvykę apie 400.000 žiūrovų, iš kurių apie 130.000 vien iš užsienio. Dar daugiau žiūrovų iš užsienio yra tikimasi šiais metais. Amerikos filmų savininkai yra prašę vaidinimus nufilmuoti, siūlydami milijonines sumas, bet oberamergaujiečiai nesutiko filmuotis nei už jokius pinigus.

Labai įdomus yra pasiruošimas vaidinimams. Maždaug pusė metų prieš vaidinimą pagrindiniai vaidintojai yra kaimo gyventojų slaptu balsavimu išrenkami. Prieš balsavimą visas kaimas susirenka jį bažnyčią pamaldoms, po kurių kaimo salėje vyksta balsavimai. Kandidatus pastato speciali komisija. Svarbesnes roles vaidinantieji kaip Kristų Marija ir apaštalus turi būti dar nevedę ir nesenesni kaip 35 metų.

Rinkimo dieną yra pats didžiausias įvykis visame kaime. Yra išrenkami apie 100 pagrindinių vaidintojų, prie jų dar vaidinimo metu prisideda apie 1000 kitų, kurie dalyvauja vaidinimuose, padėdami vaidintojams. Jau visus metus prieš vaidinimą pasikeičia visas kaimo vaizdas: vyrai augina barzdas ir ilgus plaukus, vaikai irgi neatsilieka, pamėgžiodami suaugusius, augindami ilgus plaukus, nes turės dalyvauti vaidinime.

Oberamergau be kančios vaidinimų yra pasižymėjęs jau nuo šimtmečių dar medžio drožiniais, daugiausiai iš religinės srities. Garsios yra Oberamergau "dievmunkos" kurios yra žinomos visoje Vokietijoje ir net užsienyje. Šis drožinėjimo menas ypač Kristaus kančios ženklų, giliai yra įsmigęs į vietinių gyventojų širdis, kurie padėjo išugdyti kito meno šaką — religinę dramą, apipavidalintą Kristaus kančioje.

Kristaus kančios vaidinimai Oberamergau pritraukia ne tik katalikus, bet ir kitokius, kurie lieka giliai sujaudinti vaidinimo. Tai išaiškinama dėlto, kad, šie vaidinimai yra grynai religinis aktas, tik atliekamas scenoje, tuomi jis skiriasi nuo kitų religinių dramų, kuriose norima pasirodyti.

Europoje yra dar kitos dvi vietos kur vaidinama Kristaus kančia, tai Nancy mieste — Pracūzijoje ir Erl —Austrijoje. Vienas, kuris aplankė visas šias vietas, palygindamas su Oberamergau, yra išsireškęs: "Austrijoje — religinis liaudies vaidinimas, Prancūzijoje — puikus pastatymas, gražūs kostiumai ir Oberamergau — kančios realus atvaizdavimas.

Rašančiam šias eilutes Oberamergau paliko vieną iš gilesnių įspūdžių. Nors vaidinimas tęsiasi nuo 10 val. ryto iki pavakario, tačiau žiūrovai visą laiką su didžiausiu įtempimu seka šventąją dramą iki galo.

Kun. A. Steigvila

PAGELBOS ŠAUKSMAS

Gyveno vienas turtingas žmogus, bet jis buvo nelaimingas — ilgus metus buvo suparalyžuotas. Jį vežinėjo jo tarnaitė ant ratelių. Kartą jie nuvyko pajūrin. Tarnaitė paliko jį kuriam laikui vieną. Nelaimingasis jau buvo begalvojąs užbaigti gyvenimą savižudybe. Bet tuo pačiu momentu išgirdo pagalbos šauksmą. Tai buvo jo tarnaitės balsas, kuri skendo. Tuomet jis pašoko nuo ratelių ir nuskubėjo gelbėti skęstančios savo tarnaitės, kurią jis laimingai išgelbėjo. Bet pats negalėjo atsistebėti, iš kur jam atsirado jėgos. Tai buvo paslėptos jėgos kurios jame glūdėjo ir kurias pagelbos šauksmas išjudino.

Kiekviename žmoguje glūdi toji paslėpta jėga, kuri vedinasi artimo meilė. Yra žmonių, kurie praleidžia visą gyvenimą, nežinodami, kad juose glūdi tokia galinga jėga. Jie savo gyvenimą praleidžia lyg sraigės savimeilės kiaute užsidarę ir nieko žmonijai nei savo artimui gero nepadarę. Jų gyvenimas yra tuščias ir siauras, neišpildytas.

Žmogaus širdis yra sutverta mylėti. Ką žmogus myli, tuo ir gyvena. Motina myli savo vaikus ir jiems gyvena, sužadėtinis myli savo sužadėtinę, jai ir aukoja savo gyvenimą, misionierius myli žmonių nemirtingas sielas, dėl jų palieka savo tėvus, tėvynę ir išvyksta į svetimą nežinomą kraštą, kad dėl nepažįstamų sielų pašvęstų visą savo gyvenimą.

Šitie žmonės atrado savo gyvenimo tikslą, todėl jie jaučiasi laimingi galėdami dėl kitų iš meilės pasiaukoti. Jų gyvenimas yra pilnas, jie kasdien savo meilei vis randa naujų jėgų, jų nuovargis yra saldus, nes jie gerai žino, dėl ko jie dirba ir kovoja.

Priešingai, kuomet žmogus myli tik save, savo kišenių, jaučiasi nelaimingas, nes jo meilė yra tik savimeilė, siauras egoizmas, kurio jis niekada nepajėgs pasotinti. Savimeilė yra lyg kiauras maišas, į kurį galima pilti ir pilti, bet niekada jis nebus pilnas. Toks žmogus tesugeba tik apie save galvoti. Jo kalbos sukasi vis apie jį patį, apie jo biznį. Tokiam žmogui svetimi yra kitų vargai nelaimės: jie eina per gyvenimą lyg apkurtę ir apakę, tik apie save galvodami.

Nelaimingas žmogus, nors jis turėtų ir milijonus bankuose, nes jis nepažįsta meilės, tos paslaptingos jėgos, kuri žmogų padaro laimingą. Žmogaus laimė yra pasiaukojime dėl kitų, gero daryme savo artimui.

Viena moteriškė taupė pinigus, kad galėtų nuvykti į Romą ir pamatyti Šv. Tėvą. Kai ji buvo sutaupiusi užtenkamą sumą, vieną sykį į jos duris pasibeldė neturtingas studentas, prašydamas pagalbos. Ji atidavė sutaupytus pinigus studentui. Studentas baigė mokslus, o toji moteriškė pasijuto laimingesnė, negu būtų mačiusi patį Šv. Tėvą, nes ji padėjo jaunam žmogui atsistoti ant gyvenimo kelio.

Taigi nebūtinai reikalingi yra dideli turtai žmogaus laimei, bet būtinai reikalinga yra meilė, be kurios žmogus skursta, kaip medis be saulės spindulių. Kiek daug žmonių galėtų tapti laimingais, jei jie vieną dieną savo širdį atvertų artimo nelaimei ir vargams.

Turime dvi lietuviškas gimnazijas Europoje, vieną Italijoje, kitą Vokietijoje, kur mokinasi lietuviškas jaunimas. Turime ir kelis dešimtis tūkstančių lietuvių tikrų patriotų laisvajame pasaulyje. Užtektų, kad kiekvienas paaukotų vienos dienos uždarbį ir mūsų jaunimas galėtų be sunkumų ir baimės dėl rytojaus dienos studijuoti.

Šis studijuojantis jaunimas tai mūsų ateities viltis. Jiems duota auka, yra padėjimas kapitalo į gyvą tautos fondą, kuris savu laiku neš šimteriopą vaisių. Mes labai greitai viską pamirštame, bet mes negalime pamiršti savo jaunimo, kuris ruošiasi gyvenimui.

J. Pragiedrulis

LIETUVIŲ SALEZIEČIŲ GIMNAZIJA

VASARIO 16 GIMNAZIJOS TRUMPA ISTORIJA

1950 metais lietuvių tremtinių emigracija iš Vokietijos buvo pasiekusi aukščiausio intensyvumo. Jau aukščiau sumažėjęs stovyklų skaičius tada kas mėnesis mažėjo, o gyventojai jose retėjo kasdien. Daugelis sveikų lietuvių šeimų baigė išemigruoti, o buvusios gausios stovyklose lietuvių mokyklos užsidarė. Tačiau Vokietijoj dar turėjo pasilikti keli tūkstančiai lietuvių, kurie dėl įvairių priežasčių, bet daugiausiai dėl silpos sveikatos, netiko emigracijai. Su jais liko ir nemažas skaičius vaikų ir jaunimo, išblaškyto po visą Vokietiją. Tada Lietuvių Bendruomenės Vokietijoj Centro Valdyba ir nutarė įsteigti bei išlaikyti bent vieną aukštesniąją mokyklą, kuri taptų židiniu visam lietuvių jaunimui Vokietijoj ir kituose Europos kraštuose.

Kai kam šitos pastangos atrodė beviltiškos, nes nebuvo lėšų ir nebuvo tinkamų patalpų, kur būtų galima gimnaziją įkurdinti. Pagaliau Krašto Valdyba sustojo prie Diepholzo, kurio kareivinėse dar gyveno nemažas lietuvių būrys. Ten buvo ir stovyklos mokykla, kurioj dirbo keturi lietuviai mokytojai, vokiečių valdžios apmokami, ir buvo 21 lietuvis mokinys. Valdybai čia pradėjus organizuoti gimnaziją ir telkti į ją likusius gimnazijos darbui tinkamus mokytojus, mokinių skaičius pradėjo augti. 1950 m. rudenį jų buvo jau 40, o 1950-51 mokslo metai baigti su 94 mokiniais. Jie gyveno bendrabuty, kuris buvo įsteigtas prie gimnazijos 1950 m. rugpiūčio mėn. Kad gimnazija būtų lietuvių ryžto simboliu atgauti Lietuvai nepriklausomybę, ji buvo pavadinta Vasario 16 Gimnazija. Nors šiai mokymo ir auklėjimo įstaigai pirmąsias lėšas skyrė Lietuvių Bendruomenės Vokietijoj Centro Valdyba, tačiau ji gerai numanė, kad viena gimnazijos išlaikyti negalės, nes likę Vokietijoj lietuviai buvo patys neturtingiausi. Pagalba turėjo ateiti iš tautiečių gerian įsikūrusių ir įsikuriančių užjūry. Kad reikalinga pašalpa atrodytų konkretesnė, buvo nutarta organizuoti rėmėjų būrelius po 20 asmenų, kurių kiekvienas be sunkenybių galėtų įmokėti po 1 dolerį per mėnesį, kad šitaip susidarytų 20 dol., kurie tada buvo reikalingi vienam moksleiviui išlaikyti. Nors nuo tada pragyvenimas Vokietijoj žymiai pabrango ir dabar vieno mokinio išlaikymas kainuoja nemažiau kaip 35 dol., tačiau pagrindiniai gimnazijos šelpėjai lig šiol tebetelkiami į 20 asmenų būrelius, kurių kiekvienam pavedama globoti po vieną moksleivį.

Vasario 16 Gimnazija išbuvo Diepholze iki 1954 m. Bet naujos vietos jai jau buvo ieškoma 1952 m., nes Diepholzo kareivinės buvo apgriuvusios, reikalavo pagrindinio, daug kainuojančio remonto, buvo nepalankiame klimate ir toli nuo Pietų Vokietijos kur buvo taip pat nemažai lietuvių vaikų. Nepasisekus gauti žemės sklypo gimnazijai pastatyti prie didesnių miestų, 1953 m. vasarą buvo nupirkta Vakarų Vokietijos centre (trikampyje tarp Mannheimo, Heidelbergo ir Darmstata) Rennhofo pilaitė su 5 ha parku už 155 tukštačių markių. Kad čia galėtų persikelti gimnazija su bendrabučiu, reikėjo pilaitėje atlikti pagrindinį remontą, įrengti prausyklas ir dušus, pastatydinti barakus klasėms, valgyklai bei virtuvei ir nupirkti baldų. Visa mokykla su bendrabučiu iš Diepholzo čia persikėlė 1954 m. sausio mėn. Klimatas čia švelnus ir šiltas, bet gimnazijos nuotolis iki geležinkelio artimiausios stoties pasiliko beveik toks pat, kaip Diepholze (5 klm.). Didelis čia patogumas — parkas, kurio gali pavydėti net turtingai įrengtos mokyklos.

Prieš keliantis į Rennhofo pilaitę Hüttenfelde, paminėtina gimnazijos reforma. Taikantis prie vokiečių aukštesniųjų mokyklų reformos, turėjo tapti devynių klasių mokykla. Anstybesnė realistinė (su matematikos ir gamtos mokslų sustiprintu dėstymu) kryptis, 1954 m. buvo pakeista humanistine kryptimi, kuri daugiau dėmesio skiria naujosioms kalboms ir dvasiniams mokslams. Negalima nepaminėti ir mokinių tėvų emigracijos, kurios stipriausioji banga 1956 metais išplėšė iš gimnazijos arti pusės mokinių. Ji skaudžiai išretino vyresniąsias klases, šitaip keleriems metams sumažindama abiturientų skaičių. Tačiau nuo 1957 m. mokinių skaičius vėl pastovus ir kasmet tesvyruoja tarp 120-130. Nuo atsikėlimo į Hüttenfeldą devynių klasių abiturientų išleista 32. Šiemet baigiamojoj klasėj yra 6 mokiniai.

Per dešimtį metų nuo gimnazijos įsteigimo jai vadovavo arba laikinai ėjo direktoriaus pareigas šie asmens: Dr. A. Palaitis, A. Giedraitis, Dr. V. Literskis, Dr. A. Rukša, T. Gailius, Dr. J. Grinius.

Nepakentė šviesos

J. Vermon, anglas, labai nemėgo šviesos. Didžioji dalis jo kambarių buvo po žeme, kad namuose jo nepaliestų dienos šviesa. Mat, jis buvo įsitikinęs, kad šviesa kenkia jo sveikatai. Miegodavo jis dieną, keldavo sutemus. Plaukiodavo jachta ir keliaudavo tik naktimis, įeidavo į svečiuose tai tik prieš vidunaktį.

Mirdamas paliko įsakymą, kad jo laidotuvės būtų tik naktį. Kadangi buvo turtingas, tai jo įsakymas buvo grieštai įvykdytas.

KATALIKAI ŠIAURĖS AMERIKOJE

Pirmieji kolonistai buvo labai piktai nusistatę prieš katalikus ir jų net nelaikė tikrais amerikonais. Buvo net organizacijų, kaip "Knowing-Nothings", American Protective Association, Ku Klux Klan, kurios labai kovojo prieš katalikus.

Katalikybė pasistūmėjo pirmyn po pirmojo Didžiojo karo. Randame įdomių duomenų Official Catholic Directory apie konvertitus 1926-1958 metais. Statistika tokia:

1926 — 35,751;	1927 — 33.991;
1928 — 36,376;	1929 — 38,232;
1930 — 39,528;	1931 — 40,269;
1932 — 40,226;	1933 — 49,181:
1934 — 63,845;	1935 — 63,454;
1936 — 62,062;	1937 — 62,696;
1938 — 65,943;	1939 — 73,677;
1940 — 76,705;	1941 — 82,087;
1942 — 86,905;	1943 — 90,822;
1944 — 84,908;	1945 — 87,430;
1946 — 100,628;	1947 — 115,214;
1948 — 117,130;	1949 — 119,173;
1950 — 121,950;	1951 — 116,839;
1952 — 117,803;	1953 — 116,696;
1954 — 137,310;	1955 — 139,333;
1956 — 141,525;	1957 — 140,414;
1958 — 140,411.	

Yra visokių būdų susivienyti su katalikų Bažnyčia. Rytų Bažnyčios (rusų, bulgarų, rumunų, serbų, graikų ir k.) gali lengvai grįžti, nes jos yra išlaikiusios tikrą kunigystę ir sakramentus. Jos gali in corpore pereiti į katalikybę, pripažindamos popiežiaus vyresnybę. JAV nėra daug stažiatikių, todėl iš tos pusės čia nedaug ko galima laukti.

Protestantai priimami individualiai ir krikštijami, jeigu abejojama dėl jų krikšto; kiti turi atsisakyti nuo klaidingo mokslo ir išpažinti katalikų Bažnyčios tiesas. Toks atsivertimas yra vadinamas susitaikymas arreconciliacija.

Per 32 metus JAV. katalikų Bažnyčia iš konvertitų priaugo 2,800. 000. žinoma, niekas nežino, kiek Amerikoje kat. Bažnyčia prarado. Bet nėra abejonės, kad katalikybė JAV. labai auga. 1948 metais buvo 26 milijonai katalikų, o dabar yra 36. Per 10 metų priaugo 10 milijonų.

Yra bendras įspudis, kad katalikybė pasidarė patraukli JAV. Ji auga ne tik savo skaičiumi, bet ir pačių katalikų gilesniu dvasišku gyvenimu.

J. Venckus, S. J.

Skaityk ir platink patriotinį, lietuvišką dvisavaitraštį "Laiką"!

VIENO ŽMOGAUS INICIATYVA

Š. m. pradžioje J. Dūda, kuris gyvena V. Vokietijoje ir dirba anglų darbo kuopoje, svečiavosi pas savo sūnų Toronte. Jis šią atostogų progą išnaudojo pozityviam lietuviškam tikslui: Toronte jis surinko L. Vasario Gimnazijai 525 dolerius aukų. Tai puikus pavyzdys kaip kiekvienas lietuvis gali atlikti savo pareigą lietuviškojo jaunimo atžvilgiu.

Už šią gražią iniciatyvą VK. Valdyba nuoširdžiai p. J. Dūdai dėkoja.

BERISSO

• **"Mindaugo" Draugijos nauja valdyba.** Š.m. kovo 26 d. buvo išrinkta nauja "Mindaugo" valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirmininkas — Vincas Stundžia, vicepirm. — Simonas Dulksnys, sekretorius — Antanas Šeštakauskas, sekretoriaus padėjėjas — Vincas Stundžia (sūnus), kasininkas — Leonardas Gabriūnas, kasininko padėjėjas — Juozas Vogolis. Valdybos nariai: Bronius Marcinkevičius, Albertas Griška ir Juozas Martinkus. Revizijos komisijon išrinkti: Povilas Rožanskas, Mykolas Tamoliūnas ir Jonas Myhal.

• **"Mindaugo" metinė šventė** šiemet bus minima balandžio 30 dieną. Draugijai šiemet sukanka 29 metų sukaktis. Į sukakties paminėjimą yra kviečiami visų draugijų ir organizacijų delegacijos bei spaudos atstovai. Minėjimo programa bus paskelbta sekančiame numeryje.

• **Berisse inauguruota vidurinė industrialinė mokykla.** Kovo 26 d. buvo inauguruota pirmoji vidurinė mokykla Berisse. Mokyklos pašventinimo apeigas atliko La Platos arkivyskupas Monsign. Plato. Atidarymo proga pagrindinę kalbą pasakė švietimo ministeris Dor. Makai. I atidarymo iškilmes buvo pakviesti visų Berisse esančių organizacijų atstovai "Mindaugo" draugiją atstovavo pirm. V. Stundžia ir Myk. Tamoliūnas.

Naujos vidurinės mokyklos atidarymas Berisse turės nemaža reikšmės ir lietuviams, kurie savo vaikus galės leisti mokintis, kad taptų gerais technikais. Į naują mokyklą pakviesta profesoriauti V. Bukauskaitė de Persikas.

• **Paskelbtas industrijos streikas.** Jau kuris laikas kaip tęsiasi industrijos streikas Berisso mieste. Beveik didesnė dalis miesto gyventojų ir beveik visi lietuviai dirba šioje industrijoje, todėl šis politinis streikas labai sunkiai slėgia visus. Jaučiamas visuotinis gyventojų nepasitenkinimas.

PADĖKA

"Mindaugo" draugija viešai dėkoja Kalėdų Eglutę paruošusiems ir prie programos išpildymo prisidėjusiems: N. Marcinkevičiutei, E. Bučytei, O. Stundžienei, S. Mikelaitienei, O. Šeštakauskienei, A. Šeštakauskui, L. Gabriūnui, A. Griškai, K. Pilkai, J. Staškūnui, V. B. Stundžiai, S. ir A. Dulksnytėms, O. Petraitytei, J. Andrinavičiutei, J. Jašauskui, B. Marcinkevičiui, taip pat iš Buenos Aires kunigams J. Duobai ir A. Steigvilai, inž. St. Babroniui ir V. Cibavičiui.

Už Naujųjų Metų sutikimo paruošimą: p. K. Kulakauskui. R. Dulksnienei ir Onai Stundžienei. **Ministerio Monti pagerbimui** (sausio 8 d.) suruoštą vakarienę: K. Skurauskaitei, J. Griškienei, O. Stundžienei, R. Dulksnienei, E. Mekšriūnienei, V. Petronienei, V. B. Stundžiai, J. Kordan, o ypatingai p. Z. Juknevičiui už tarpininkavimą.

VASARIO 16 šventės minėjimui prisidėjusiems: kun. A. Steigvilai, K. Runimui, visoms vaidintojoms ir visiems vaidintojams iš Buenos Aires, p. Zeferinui Juknevičiui už paskaitą, p. inž. J. Ramanauskui už stambią auką, lietuviškai spaudai "Balsui" ir "Laikui". Taip pat berisiečiams: J. Telmontui, R. Dulksnienei, E. Liepytei, J. Andrinavičiutei, S. ir A. Dulksnytėms, O. Petraitytei ir visiems ta proga apsilankusiems tautos šventės paminėjime.

"Mindaugo" draugijos valdyba

Dėmėsio Berisso lietuviams katalikams!

Nuo Verbų sekmadienio iki didžiojo trečiadienio (balandžio 10, 11, 12 ir 13 d.) ukrainiečių bažnyčios bus laikomos

REKOLEKCIJOS,

kurias ves kun. Vytautas Palubinskas iš Avellanedos.

Lietuviams Velykų pamaldos įvyks toje pačioje bažnyčioje balandžio 17 d. 10 valandą.

Casa "DOMICELA"
Sav. A. LEVANAVIČIUS
ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ MEGZTINIAI,
ŠALIKAI, KAMPEROS
šilko ir drobės išdirbiniai
— PRIEINAMOS KAINOS —
CANADA 2025 Lanús O.

JEI NESKAITYSI IR NEPRENUMERUOSI "LAIKO" NETOLIMOJE ATEITYJE IŠ TAVĘS PASIJUOKS LIETUVIŠKAI NEIŠMOKĘS TAVO VAIKAS.

PARSIDUODA NAMAS

Calle Carlos Delli 2396, Longchamps, 4 kvadros nuo stoties parsiduoda namas su sklypu žemės.

Teirautis pas Karolį Talutį, Calle Carabelas 241, Avellaneda.

Vitrinų Fabrikas
„VITRAL"
Sav. W. A. Rastauskas
Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krautuvėms.
Av. SAN MARTIN 3038
Lomas del Mirador

MOTORAI,
Pervyniojimas (bobinaje) ir kiti motorų ir elektros reikmenų pataisymai.
SĄŽININGAS DARBO ATLIKIMAS
JUJUY 1362 Lanus Oeste

* **KIRPYKLA "OLGA"** — Ilgaiaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės —
Olga Jasiulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85

REIKALINGA VIRĖJA,
pagyvenusi moteris viena ar su vyru, be vaikų. Teirautis: Mendoza 2280, Avellaneda. T. E. 208-5027.

HURLINGHAM - MALAVER

● **Jonas Vainoras,** išdirbęs ilgą laiką dažų gaminimo fabrike, išėjo pensijon.

● **Bolius Gečys,** išgulėjęs pusantro mėnesio Alvarez ligoninėje, grįžo į savo namus.

● **Pramonininkas Kaz. Burba,** prie savo namų turėjęs ilgą laiką audimo fabriką, iškėlė jį už miesto ir vietoje jo atidarė vielų nudažimo šilko bei nailono apviniojimo fabriką su kuriuo daro pažangą.

● **Antanas Skatikas,** dirbęs ilgą laiką Buenos Aires uoste kaip darbų prižiūrėtojas, išėjo į pensiją.

● **Povilas Šakalys** prie gražios Malaver gatvės pasistatė naują namą.

● **Kazimieras Zabukas,** dirbęs ilgą laiką stalių dirbtuvėje, išėjo pensijon.

ROSARIO

● Šv. Kazimiero parapijos sodelyje esančiam lietuviškam kryžiui pagražinti ir darželiui užbaigti, Vasario 16-tos proga aukojo sekantys asmenis: Ašmonas — $ 10, Lialys — 20, Daugis — 10, Liutkevičius — 10, Papečkys — 20, Rakutienė — 10, K. Liutkevičius — 20, Stašauskas — 10, Saračinskas — 5, Guzas — 5, Pundys — 10, A. Kalainis — 10, Krašinskas — 5, Makauskas — 10, Kaselienė — 10, Lukošienė — 10, Latvenas — 10, Petruškevičius — 10, Andrijauskas — 5, Kolainis K. — 10, Seniūnas — 10, Tičionienė — 10, Tumonis — 5, Sargūnas — 10, Samauskienė — 40, — Vajega — 10, Zaukas — 5, Užkurienė — 20, Zagneckienė — 10, Žakevičius — 5.

Iniciatyvos šiam darbui ėmėsi kunigas Kaz. Černiauskas.

▬ Kovo 13 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos Šv. Mišios už **a. a. Stanislovą Užkurį.** Pamaldose dalyvavo su visa Užkurių šeima ir svečias iš Rafaela — Vincas Valčiukas.

Visa Užkurių šeima širdingai dėkoja visiems, kurie atvyko į šias gedulingas pamaldas ir pasimeldė už a. a. Stanislovą Užkurį.

Užkurių šeima

Skelbimas

Parsiduoda namas iš 5 kambarių, virtuvės, vonios ir garažo. C. Necochea 604, Hurlingham. Geros išsimokėjimo sąlygos. Patogus susisiekimas su Buenos Aires. Tikslesnių informacijų galima gauti Lietuvių Parapijoje pas Pijų Gudelevičių.

"LAIKO SPAUSTUVĖ

Pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, knygas, laikraščius, žurnalus, ir atlieka kitus spaudos darbus.

KREIPTIS:
Mendoza 2280 - Avellaneda - T. E. 208 - 5027

Puikiausios maudymosi sąlygos sūraus vandens
Baseine "LIETUVA",
LA SALADA
— 1 KVADRA NUO BASEINO "LA ISLA" —
Sav. Kastutė Masiokienė ir sūnus
DUODAMI PIETŪS IR ŠALTI GĖRIMAI

LIETUVIŠKA AUDYKLA "DROBĖ"
Savininkas VYTAUTAS DORELIS
Parduoda lietuviškai raštuotas drobes, languotas staltieses bei lygias kitas medžiagas.
Kainos be konkurencijos, nes parduodama pačiame fabrike.
BOGOTA 4175 Cerro, Montevideo, Uruguay
Telefonas 22 - 17 - 77

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ
MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
-profesionalas yra pasiruošęs
ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS
DARBAI.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

Mirusieji

Konstantinas Petkevičius po trumpos ligos mirė kovo 23 d. Argerrich ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1901 m. gegužės 29 d. Troškūnuoss, Panevėžio apskr. Argentinon atvyko 1926 metais. Visą laiką dirbo kaip šoferis prie "Brenta - Rincorone" kompanijos. Velionis buvo aprūpintas sakramentais ir kovo 24 d. draugų bei artimųjų buvo palydėtas į Flores kapines.

Liko nuliūdusi žmona Veronika Kaveckaitė - Petkevižienė, duktė Alicija ir sūnus Oskaras. Lietuvoje velionis paliko dar tris seseris ir du brolius. Velionis buvo uolus "Laiko" skaitytojas

▬ **Adomas Priešgintas,** sulaukęs 89 metų amžiaus, mirė Lietuvoje sausio 19 d. Argentinoje liko nuliūdusi duktė Elena Kaibutienė su vyru ir sūnumi.

▬ 1960 m. sausio 21 d. Vechtos senelių prieglaudoje mirė ONA PRANCKEVIČIENĖ - DANIELIŪTĖ, kuri išgyveno 90 m. Velionė buvo tauraus būdo, labai jautri lietuviškiems reikalams, mėgo ir skaitė lietuvišką spaudą. Velionė išaugino gausią šeimą. Jos sūnus Juozas, buvęs mūsų aviacijos karininkas, kare su lenkais, užfrontėja pašautam lėktuvui nukritus, buvo sunkiai sutrenktas ir, nors buvo rūpestingai valdžios gydomas užsienyje, po dviejų metų mirė. Su juo skridęs lakūnas Kumpys žuvo vietoje.

Palaidojo Vechtos kapinėse kun. P. Girčius.

Šventos Mišios Aušros Vartų Bažnyčioje

BALANDŽIO MĖNESY:

—7 d. 8,15 val. Už **Praną ir Sofiją Leščius.**

—9 d. 9 val. už **Jurgį, Petrą, Uršulę Vasiliauskus.**

—10 d. 10,30 val. už **Joną Šimkūną.**

—10 d. 18 val. už **Juozą ir Mortą Diminskius.**

—12 d. 8,15 val. už kun. **V. Raitelį, A. Andriušį ir J. Vaitiekūną.**

—17 d. 10,30 val. už **Petrą Mikalajūną.**

—24 d. 10,30 val. už **Moniką Tamoliūnienę.**

—26 d. 8,15 val. už **Augustiną Bubliauską.**

—30 d. 9 val. už **Balį Kibicką.**

Casa MUSKETAS
Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS,
AKORDEONUS, BANDEONUS
TELEVISIOS APARATUS
ĮSNUOMUOJAMA PIJANINUS
*
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

MONTEVIDEO

● **Grįžo prof. Tėvas J. Venckus.** Iš J. A. Valstybių, pabuvęs ten virš metų laiko, grįžo į Urugvajų jėzuitas T. Venckus. čia jis, be profesoriavimo kolegijoje, taip pat dirba misijinį darbą tarp urugvajiečių ir prisideda prie lietuvių kultūrinės veiklos. Jo turiningos paskaitos per radiją ir salėje visados noriai klausomos ir kolonijos lietuviai jų laukia pasiilgę.

Juozapinių proga T. Venckaus bičiuliai pas Damutę ir Petrą Kerpiškius pagerbė jį sutiktuvių jaukioje vakarienėje.

URUGVAJAUS PALANKUMAS LIETUVAI

Einant nauju Urugvajaus Vyriausybės patvarkymu, p. Anatolijus Grišonas, Lietuvos Pasiuntinybės Konsularinių Reikalų Vadėjas, privalėjo pristatyti atitinkamą patentą. Tokį patentą išrašė jam p. Ministras Stasys Lozoraitis, Lietuvos Diplomatijos Šefas. Pasiremiant juo, Urugvajaus Vyriausybė išdavė egzekvaturą (dokumentą) suteikianti teisę p. Grišonui tvarkyti ir vesti konsularinius reikalus Urugvajaus teitorijoj.

a. a. LIUDVIKAS MARTINĖNAS,
miręs 1960 vasario 25

PADĖKA

Labai nuoširdžiai dėkojam visiems laidotuvėse dalyvavusiems, ypatingai širdinkai dėkojam kun. A. Lubickui už pamaldas, ir palydėjimą į amžino poilsio vietą mano mylimą vyrą ir mūsų tėvelį Liudviką Martinėną.

Nuoširdį padėką visiems pareiškusiems mums gilią užuojautą. Teatlygina Dievas visiems.

Labai nuoširdžiai dėkojam visiems dalyvavusiems š. m. kovo mėnesio 25os dienos, 9 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, Avellanedoje, per šv. mišios, už mano vyro ir mūsų tėvelio a. a. Liudviko Martinėno sielą.

žmona, sūnus ir dukteris

25 de Mayo 611 - 1er. P.
T. E. 32 - 2412

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Buenos Aires Avellaneda

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS PAMALDŲ TVARKA AVELLANEDOS AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOJE

Verbų sekmadienį — balandžio 10 d.
10 val. Verbų šventinimas, procesija ir šv. Misios.

Didįjį Ketvirtadienį — balandžio 14 d.
18 val. Švenč. Sakramento įsteigimo Mišios, komunija ir procesija į įstatymo altorių.

Didįjį Penktadienį — balandžio 15 d.
17 val. Kristaus kančios skaitymas, kryžiaus pagarbinimas, maldos už Bažnyčią ir komunija.

Didįjį Šeštadienį — balandžio 16 d.
22.45 val. Ugnies ir Velykinės žvakės šventinimai, Krikšto vandens šventinimas.
24.00 val. Vidurnakčio Velykų vigilijos Mišios.

Velykų Sekmadienį — balandžio 17 d.
6.00 val. Rezurekcija: Prisikėlimo procesija ir šv. Mišios. Kitos Mišios: 8, 9 ir 10.30 val.

DĖMĖSIO. Per Didžiąją Savaitę Avellanedos Aušros Vartų bažnyčioje lietuviams Misijas skelbs kun. Juozas Venckus, jezuitas iš Urugvajaus. Misijų pamokslų tvarka bus paskelbta Verbų sekmadienį per lietuvių sumą.

• **Studentė Liucilė Gasevičiūtė** baigė chemiją ir dar šiais metais gilins studijas toje pačioje mokslo srityje.

• **Rida Dominaitė de Holz** su sūnumi Benito ir dukra Marta išvyksta pas savo vyrą į Chicagą.

• **Juozas Kanapinskas** švęsdamas vardines, susilaukė daug rinktinių svečių. Prie vaišių stalo skambėjo lietuviškos sutartinės.

• **Henrikas Patiejūnas**, pašauktas atlikti karinę prievolę. Tarnauja motorizuotam dalinyje, Palermo rajone.

• **Parduodamas beveik naujas šaldytuvas** už pusę kainos. Kreiptis pas Juozą Kanapinską Camacua 78, Buenos Aires, Tel. 63,8575.

• **Damutė Rasiūnantė** "Laiko" ruošiamam vermutui pianu paskambins rinktinės muzikos. Vermutas įvyks gegužės 7 dieną.

• **Kun. Jonas Duoba** Avellanedos lietuvių parapijos klebonas trims mėnesiams išvyko ė Šiaurės Ameriką. Jį pavaduoja kun. Mykolas Jodka.

• **Šv. Cecilijos choras**, vadovaujamas p. V. Rimavičiaus ruošiasi šventei savo 30 metų sukaktį. Repeticijos vyksta kas šeštadienį 7 val. vakaro lietuvių salės patalpose Kviečiami dalyvauti senieji ir naujieji choristai.

• **Kun. Jonas Vilutis** porai dienų buvo atvykęs į Avellanedą.

• **Julius Meškauskas** kovo 26 d. švesdamas savo sukaktuves, savo artimiesiems surengė jaukias šventes.

• **Lietuvių krepšininkų komanda "Kovas"** po du kart savaitėje treniruojasi, nes žada vykti į Urugvajų ir sulošti su ten esančia kita lietuvių komanda "Vytis". Kovo mėn. pabaigoje "Kovas" lošė su Biblioteka de Nicolas Avellanedoje ir lengvai laimėjo santykiu 105:42

• **Kun. Ant. Lubickas** pailsėjęs apie mėnesį laiko Villa del Dique grįžo atgal į Avellanedą prie įprastų pareigų

• **Ona Meškauskaitė de Masse** susilaukė sūnaus, kuriam duotas Hanibal-Gregorijaus vardas.

• **Juozas Kriščiūnas** savo vilai užmiestyje ieško pencijon išėjusią porą, kuriai vėltui duoda kambarį.

• **Kun. Juozas Margis** Rosario lietuvių klebonas taip pat keliems mėnesiams išvyko į Šiaurės Ameriką vienuolyno reikalais. Jį pavaduoja kun. Kazimieras Černiauskas

TEMPERLEY

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS TEMPERLEY

Argentinos L. B-nės Temperley Apylinkė š. m. gegužės 21 d. 19 val. ruošia Motinos Dienos Minėjimą Temperley Villa Sastre p. Paliukėno salone c. Nr. 9 su tai dienai atitinkama programa.

Temperley jaunimo meno mėgėjai suvaidins tai dienai pritaikintą veikalą žuvusiai motinai. Veikalą patiekė Apylinkės valdybos pirm. Sadauskas. Programoje dalyvaus p. Valantinavičius su savo oktetu. Bus paskaita ir deklamacijos.

Užbaigai įvyks pasilinksminimas griežiant Temperley ir Llavallol jaunimui, kuriam vadovauja p. Galeckas iš Temperley.

Kviečiame dalyvauti visus, nes visiems šį šventė svarbi, ypač jaunimui.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

Nuo balandžio 2 dienos Temperley pradėjo vėl veikti šeštadieninė mokykla, vadovaujant p. mok. Palilionienei. Mokykla veikia Villa Sastre, pono Žekio namuose. Tėvai, kurie suinteresuoti savo vaikų lietuvišku auklėjimu, prašomi siųsti į šią mokyklą savo vaikus.

Balandžio 23 d. 15 val. prasideda

ŠEŠTADIENIO MOKYKLA

Avellanedos parap. mokykloje.

Mokyklai vadovauja ponia mokytoja *Ona Kairelienė*. Jai padeda sporto srityje panelė *Nilda Sklerevičiūtė*.

Lietuviai tėvai paraginkite savo vaikus lankyti vienintelę lietuvių mokyklą, kurioje jūsų vaikai išmoks lietuviškai skaityti, rašyti ir lietuviškas dainas dainuoti.

Š. m. balandžio 24 dieną ruošiama yra

MALDINGA KELIONĖ Į LUJANĄ.

Prie šios kelionės ruošiasi prisidėti Berisso ir Rosario lietuviai.

Bilietus prašome iš anksto įsigyti Avellanedos parapijos raštinėje. Bilietų Kaina 70 pezų.

Išvykimo — Avellanedos parapija 7 valandą ryto.

AR LEISIME NUTILTI "LIETUVOS AIDAMS"?

Jau dvylika metų kai radio valandėlė neperstojami skleidžia Argentinos padangėse lietuvišką žodį ir muziką ir drąsiai sako lietuvių troškimą būti laisvais ir nepriklausomais bet kuriai kitai valstybei o ypatingai dabar siaučiančiam Lietuvoje rusų komunistų diktatoriškam imperializmui.

Praeitame kovo mėnesyje sukako lygiai dvylika metų kai "Lietuvos Aidai — Ecos de Lituania" pradėjo — pirma kas sekmadienį, o dabar kas pirmadienį, per LR9 Radio Antartida 18,30 val. — kreiptis į seses ir brolius lietuvius gyvenančius Argentinoje, nešdama jiems tolimos Tėvynės prisiminimą per tautiškas dainas ir muziką, ir įkvepdama į tautiečių širdis valios tvirtumą nelygioje kovoje su Tautos engėjais, su raudonaisiais burliokais kurie mūsų kraštą pavertė į didelį kalėjimą ir išnaudoja jį savo reikalams. Ir per tuos dvylika metų valandėlė pranešė plačiajai visuomenei apie Argentinos lietuvių veiklą, jų organizacijų parengimus, darbus ir užsimojimus ir, be pažiūrų skirtumo, garsino kas gerbtina ir ragino paremti organizuotą veiklą ir organizacijas, kad būtų lietuviams jųjų patalpose lietuvybės židinių, kuriose gaivintųsi naujosios kartos sielos.

Per dvylika metų įtempto darbo, daug teko pergyventi ir iškenteti "Lietuvos Aidų — Ecos de Lituania" radio valandėlės vadovybei. Pirmučiausia buvo reikalinga prisiderinti prie vyriausybės ir radio direkcijos taisyklių: radio valandėlės vedėjas turėjo išsirūpinti radio rašytojo ir pranešėjo teisės, kas pavyko dėl jo gero pasiruošimo tuo atveju. Toliau prisėjo išvengti labai diplomatiškai įvairių suvaržymų rašiniuose priešbolševikinėje akcijoje o blogiausia tai buvo kovoti su finansinais nedatekliais. Visi žinote, kad radio valandėlė išsilaiko dėka tautiškai nusistačiusių prekybininkų ir pramonininkų, kurie teikėsi paremti savo sunkiais uždirbtais pezais. Vargais negalais, iki šiol buvo galima —kaip sakyta su klijentų ir visuomenės pagalba — galas su galu suvesti, nepaisant nuolatinio radijo nuomos kėlimo. Bet, deja, nežiūrint visų pastangų prieiname prie liepto galų. Nuo kovo pradžios, už kiekvieną nepilną pusvalandį — iš tikrųjų 25 minutės — reikia mokėti su išlaidomis iki 1.200 pezų, kas sudaro 4.800 pezų ir daugiau į mėnesį.

Taigi suspausta širdimi kreipiamės į visus kad galėtumem tęsti toliau šį lietuvišką-tautišką darbą: "Lietuvos Aidai — Ecos de Lituania" radio valandėlės transliacijas. Kreipiamės į savo klijentus — gerbiamus pramonininkus ir prekybininkus — kad malonėtų pakelti, kiek galimybės leidžia, užmokestį už skelbimus; kreipiamės į malonius klasytojus — į seses ir brolius lietuvius — kad kiek kas gali tegu aukuoja radio valandėlės išlaikimui; kreipiamės į organizacijas, kad paremtų savo skelbimais ir galimai surengtų parengimų mūsų naudai; kreipiamės į lietuvišką spaudą, kad kuo plačiausiai supažindintų visuomenę su radio valandėlės padėtimi.

Visiems pasižadam tarnauti lietuvybės dirvoje kaip iki šiolei ir užtikriname, kad nei cento bereikalingai neišleidžiame — kiekvienas centas yra sumaudojamas Lietuvos akcijai ir lietuvybės naudai.

Dar daugiau galėtumėm prirašyti iš savo veikimo radio avanposte, bet visa lietuvių kolonija puikiai tai žino. Šį kartą norėjome kreiptis į visus suo šiuo lemiamu klausimu: "Ar leisime, kad "Lietuvos Aidai — Ecos de Lituania" radio valandėlės balsas nebeskambėtų aidais aidužiais po Argentinos erdvę, ar dar palaikysime savo parama?".

Nuo sesių ir brolių lietuvių atsakymo priklausys tolesnis "Lietuvos Aaidų" skambesys. Visos aukos bus skelbiamos — kaip iki šiolei — per lietuvišką spaudą, nes tikimės teigiamo atsakymo per sekančius įgaliotinius:

KAROLIS MISIŪNAS, administratorius;
ELENA RYŠELIENĖ, V. Lugano.
VINCAS STUNDŽIA, Berisso.
"Lietuvos Aidai" radio valandėlės vadovybė

Buenos Aires, 1960 m. bal. 3 d.

Birželio 5 d. 12 val. Avellanedoje parapijos patalpose šaukiamas visų Argentinos Apylinkių ANTRASIS SUSIRINKIMAS, kuriame bus svarstomi paskutiniai pasiruošimai dešimtmečio šventei paminėti. Apylinkių Valdybos paruošia jau dabar planą bendrai programai liepos m. 17-tai dienai.

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — J. Duoba; Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi. Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams $ 100.—, pusm. $ 50.—, vienas nr. $ 4.—. Urugnajuje met. 12 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XII METAI Nr. 255 — 4 DE ABRIL

Š. m. gegužės 7 d., šeštadienį, 20,30 val. Lietuvių salėje, Brasil 335, Avellaneda, "Laiko" atstovo naudai į Eucharistinį Tarptautinį Kongresą, rengiamas

DIDINGAS VERMUTAS

su įvairia ir įdomia kultūrine programa: piano, solo, dainos, žodis su projekcijomis ir su šeimyniškų pasilinksminimu prie geriausios muzikos.

Mieli tautiečiai atsilankykite su savo šeima bei savo pažįstamais į šį įdomų ir jaukų vakarą, kuriuo metu susipažinsite su senosios Europos vaizdais ir muzika.

GRAŽIOS SUKAKTUVĖS

• **Studentas Arturas Kaminskas** išlaikęs konkursinius egzaminus, įstojo į Buenos Aires universitetą, inžinerijos fakultetą. Kovo 19 dieną, Arturui suėjo 18 metų. Ponai Kaminskai yra žinomi lietuviai, kurie savo darbu ir aukomis nuolatos remia lietuviškas institucijas. Jų sūnus Arturas nuo mažens domėjosi muzika ir grojo akordeonu. Dabar jis griežia Liet. Centro jaunimo orkestre kontrabasu. Pažymėtina, kad šis jaunimo orkestras linksmina netik lietuvius, bet pasirodo taip pat televizijoje, bei girdime grojant per radiją.

Arturo sukaktuvių proga tėvai iškelė puikias vaišes, kuriose šalia svečių dalyvavo gausus būrys lietuviško jaunimo, kuris vaišių metu traukė lietuviškas sutartines ir kalbėjo lietuviškai. Tai yra gražus pavyzdys kaip galima gražioje lietuviškoje nuotaikoje švęsti įvairias sukaktis. Jaunajam studentui buvo palinkėta daug laimės ir sekmės tolimesniame gyvenime.

IŠKILMINGOS VESTUVĖS

• **Įspūdingos vestuvės:** Labai įspūdingai atšventė savo vestuvės panelė Anita Matukonytė, Socialinio Aprūpinimo Ministerijos aukšta valdininkė, su ponu Galiano Baldelli. Po civilinio užsirašymo Buenos Aires mieste, jaunieji turėjo labai gražias vaišes Matukonių namuose grynai tik savo artimiausiems giminėms ir draugams, kuriose dalyvavo ir ponai Gurevičiai, LAIKO Garbės Leidėjai ir dideli nuo senų laikų Matukonių prieteliai. Po to jaunieji persikėlė į Atlanto Pajūrį, Mar de Ajo, kur kovo 2 d. vakare Stella Maris bažnyčioje, San Fernando mieste, priėmė moterystės sakramentą. Per nepaprastai gražiai gėlėmis išpuoštą bažnyčią, didingai vargonams griežiant vestuvių maršą, Anita pamažu prisiartino prie altoriaus, lydima savo svoto (padrino) inž. Nardo Baldelli (jaunojo brolis) sudėti savo santuokos priesaiką. Prie altoriaus jau laukė jaunasis, palydėtas Anitos jaunesnės sesutės gražuolės Lady, kaip svočios (madrina). Po bažnytinių apeigų, jaunojo tėveliai surengė savo namuose iškilmingą priėmimą visiems ta proga atsilankiusiems svečiams. Povestuvinei kelionei jaunieji laivu išplaukė į Cataratas del Iguazu ir apsistojo Hotel Colonial, pačioje krioklio papėdėje.

• Savo dukters iš povestuvinės kelionės grįžimo proga, Ponia Matukonienė surengė kovo 27 d. iškilmingus pietus. Tarp kitų, svečių tarpe buvo kun. K. Černiauskas ir P. Veronika ir Julius Petroniai. Ta proga buvo išreikšta neseniai vedusiems daug gražiausių linkėjimų.

DĖL IŠVAŽIAVIMO PARDUODU

turintį didelę apyvartą ir klijantūrą foto verslą, prieš lietuvių bažnyčią. Nemokantį pirkėją išmokinsiu fotografuoti ir visos laboratorijos darbus veltui.

Foto "REPORTER", Mendoza 2249, Avellaneda

Kovo mėn. 5 dieną lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje buvo atlaikytos Šv. Mišios už Eduardo Švedo vėlę, jo karsto perkėlimo į Marijos Švedienės ir jos antrojo vyro rūpesčiu pastatytą gražią šeimos bovedą, Avellanedos kapuose. Po Šv. Mišių gausus būrys M. Švedienės draugų su kun. V. Palubinsku priešakyje, nuvyko į kapines bovedos pašventinti.

Po pašventinimo M. Švedienė visus dalyvius pavaišino gardžiais pietumis Pijaus Sakalausko svetainėje.

Nuotraukoje: Dalyvių dalis prie Švedų šeimos bovedos.

Liūdesio valandoje, mirus KONSTANTINUI PETKEVIČIUI nuliūdusiai jo žmonai VERONIKAI PETKEVIČIENEI ir abiems vaikams ALICIJAI ir OSKARUI reiškia gilią užuojautą

Stasys ir Veronika Vercinskai su šeima